

บทที่ 8

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. เพื่อสำรวจการมีส่วนร่วมของเพศหญิงในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

1.1 ปริมาณการมีส่วนร่วมในการส่ง SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป

จากการสำรวจรายการเล่าข่าวทั่วไป จำนวน 8 รายการ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ รายการเรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์ รายการสยามเช้านี้ รายการสถานีสนามเป้า รายการจุมพิต และรายการข่าวข้นคนข่าว พบการมีส่วนร่วมของผู้หญิงดังนี้

- รายการเล่าข่าวทั่วไปที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS

เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป น้อยกว่าการแสดงความคิดเห็นของเพศชาย แต่เป็นจำนวนที่ไม่มากนัก ทั้งนี้จากการเทียบค่าทดสอบความแปรปรวน t-test พบว่าค่าของเพศหญิงและเพศชายไม่ต่างกัน แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของเพศหญิงในการใช้พื้นที่สาธารณะทาง SMS เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งมีส่วนเป็นส่วนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ทั้งนี้ เพศหญิงร่วมแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการสยามเช้านี้มากที่สุด เพราะรายการสยามเช้านี้รายการสยามเช้านี้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรกับ SMS อยู่บ่อยครั้งและเปิดโอกาสให้ผู้ชมที่บ้านร่วมสนุกทายปัญหาจากเนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นคำถามที่ง่ายและไม่ซับซ้อน

อันดับที่ 2 คือ รายการสถานีสนามเป้า ซึ่งช่วงเวลาที่เปิดให้ส่ง SMS เป็นช่วงของข่าวปิกนิกะ ที่นำเสนอข่าวทั่วไปแบบเบาๆ ไม่เครียดและพิธีกรดำเนินรายการแบบเป็นกันเอง มีการหยอกล้อ ซึ่งคล้ายกับวงสนทนาในชีวิตประจำวันทำให้เพศหญิงคุ้นเคยกับวงสนทนาและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับทางรายการ

อันดับที่ 3 คือรายการเที่ยงวันทันเหตุซึ่งพิธีกรหลักเป็นผู้หญิง คือ ทำให้เพศหญิงมีความคุ้นเคยและความกล้าในการเข้าใช้พื้นที่นี้ ประกอบกับเวลาออกอากาศในช่วง 12.00 – 13.00 น. นั้น แม้เป็นช่วงเวลาที่พักจากการทำงาน แต่เป็นเวลาที่ไม่นานหนักและผู้ชายยังคงใช้ชีวิตอยู่ภายนอกบ้านในขณะที่ผู้หญิงอยู่ภายในบ้าน ดังนั้นผู้หญิงจึงมีโอกาสได้ชมรายการในช่วงเวลานี้และแสดงความคิดเห็นมากกว่าผู้ชาย

เป็นที่น่าสังเกตว่ารายการที่เพศหญิงส่ง SMS ร่วมแสดงความคิดเห็นนั้นในปริมาณมากนั้น มักเป็นรายการที่พิธีกรมีการโต้ตอบกับ SMS อยู่เสมอ นอกจากนี้รายการที่เพศหญิงมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในการแสดงความคิดเห็นทาง SMS คือรายการข่าวข้นคนข่าว เนื่องจากเวลาที่ออกอากาศเป็นช่วงเวลาเดียวกับละครภาคค่ำ อีกทั้งมีความเป็นเพศชายสูงกว่ารายการอื่น อาจกล่าวได้ว่า เมื่อรายการมีลักษณะความเป็นชายสูง (masculine) การมีส่วนร่วมของผู้หญิงผ่าน SMS จะมีปริมาณน้อยลง

- ประเภทเนื้อหาที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป

การแสดงความคิดเห็นของเพศหญิงผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป เป็นประเด็นเนื้อหาในระดับโลกภายนอกมากที่สุด โดยหัวข้อที่เพศหญิงให้ความสนใจมากที่สุด คือ เรื่องการเมือง ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ และสถาบันกษัตริย์เรียงตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือประเด็นเนื้อหาในระดับอื่นๆโดยหัวข้อที่เพศหญิงให้ความสนใจมากที่สุด คือ เรื่องคดีธรรม การทักทายนพิธีกร และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารตามลำดับ

นอกจากนี้ประเด็นเนื้อหาที่เพศหญิงส่งเข้าไปในรายการเล่าข่าวทั่วไปน้อยที่สุด คือ ระดับคุณลักษณะส่วนตัว แสดงให้เห็นว่าเมื่อเพศหญิงเข้าไปใช้พื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งมีความเป็นเพศชายสูงกว่าเพศหญิง ดังนั้นเพศหญิงจะสลัดเรื่องส่วนตัว เช่นความสวยงามทิ้งไป

ทั้งนี้ จากข้อมูลทั่วไปของรายการเล่าข่าวทั่วไป พบว่าเนื้อหาในรายการเล่าข่าวทั่วไปเกือบทุกรายการมักนำเสนอประเด็นโลกภายนอกเป็นหลัก เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ กีฬาซึ่งถือเป็นข่าวหนัก ทำให้การแสดงความคิดเห็นของเพศหญิงเป็นไปตามเนื้อหาข่าวของรายการที่นำมาเสนอ ซึ่งตรงกับข้อสันนิษฐานว่าในรายการเล่าข่าวทั่วไป เพศหญิงจะสนใจเนื้อหาด้านโลกภายนอกมากกว่า แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงเลือกเนื้อหาในการแสดงความคิดเห็นตามผู้มีอำนาจในรายการนั้น

1.2 ปริมาณการมีส่วนร่วมในการส่ง SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

จากการสำรวจรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี จำนวน 2 รายการ ได้แก่ รายการผู้หญิงถึงผู้หญิงและรายการ 30 ยังแจ๋ว พบการมีส่วนร่วมของเพศหญิงดังนี้

- รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS

เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมากกว่าการแสดงความคิดเห็นของเพศชาย โดยเพศหญิงร่วมแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการ 30 ยังแจ๋วมากที่สุด เป็นจำนวนเกินครึ่งของจำนวนผู้ส่ง SMS ทั้งหมดในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เพราะรายการ 30 ยังแจ๋วเป็นรายการที่ผลิตเพื่อกลุ่มแม่บ้านโดยเฉพาะและเนื้อหาบางเรื่อง เป็นเรื่องของเพศหญิงโดยเฉพาะ เช่น การตั้งครรภ์ การดูแลลูก การบำรุงผิว ในขณะที่รายการผู้หญิงถึงผู้หญิงเป็นรายการที่นำเสนอเนื้อหาในประเด็นที่กว้างและทันสมัยกว่ารายการ 30 ยังแจ๋ว จึงทำให้มีเพศชายเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการนี้ด้วยจำนวนไม่น้อย

- ประเภทเนื้อหาที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

โดยภาพรวมเนื้อหาของ SMS ที่เพศหญิงส่งเข้าไปในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เป็นประเด็นเนื้อหาในระดับอื่นๆมากที่สุด รองลงมาคือระดับคุณลักษณะส่วนตัว และประเด็นเนื้อหาที่เพศหญิงส่งเข้าไปในรายการเล่าข่าวน้อยที่สุด คือ ระดับโลกภายนอก แต่หากแยกศึกษาตามรายการ พบว่าประเภทของเนื้อหาที่เพศหญิงร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวนมากสุดของแต่ละรายการนั้นต่างกัน ดังนี้

1) รายการผู้หญิงถึงผู้หญิง เพศหญิงสนใจแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาระดับอื่นๆมากที่สุด จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของรายการพบว่าในช่วงเดือนกันยายน – พฤศจิกายน 2551 ทางรายการได้จัดกิจกรรม“เย็บเต้า เต็มใจ สู้ภัยมะเร็งกับผู้หญิงถึงผู้หญิง” โดยมีการสัญจรไปทั่วประเทศ เพื่อรวมพลังในการเย็บเต้านมเทียมเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโรคมะเร็งและซึ่งการจัดงานนี้ทำให้มีผู้สนใจและสอบถามมากมาย อีกทั้งบุคลิกของพิธีกรที่ดำเนินรายการคล้ายกับวงสนทนา ทำให้มีผู้ชมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางรายการ จึงเกิดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อรายการพิธีกรและกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้นเป็นจำนวนมาก

2) รายการ 30 ยังแจ้ว เพศหญิงสนใจแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาระดับคุณลักษณะส่วนตัวมากที่สุด อันเนื่องมาจากรูปแบบของรายการมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพและความงาม ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตนที่ผู้หญิงกลุ่มเป้าหมายวัย 30 ปีขึ้นไปสนใจ

จากข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของเพศหญิงในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี สรุปได้ว่าเพศหญิงมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมากกว่ารายการเล่าข่าวทั่วไป โดยในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น เพศหญิงมักมีส่วนร่วมในเนื้อหาระดับโลกภายนอก ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เพศหญิงจะมีส่วนร่วมต่อเนื้อหาระดับอื่นๆ ระดับคุณลักษณะส่วนตัวและระดับครอบครัวมากกว่า และละทิ้งประเด็นระดับโลกภายนอกที่เป็นเนื้อหาหนักโดยเฉพาะเรื่องการเมืองทิ้งไป

ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นความมีกาลเทศะของเพศหญิงกับการมีส่วนร่วมในพื้นที่สาธารณะ โดยหากเป็นรายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวในประเด็นภายนอกเป็นส่วนใหญ่ เพศหญิงในฐานะผู้เริ่มส่งเวียนจะแสดงความคิดเห็นทาง SMS ตามเพศชายซึ่งอยู่ในฐานะเจ้าส่งเวียน ดังนั้นเพศหญิงจึงมีส่วนร่วมในเนื้อหาทางการเมืองมากกว่า นอกจากนี้ในรายการเล่าข่าวทั่วไปที่เพศหญิงแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนที่น้อยกว่าไม่มากนัก สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงที่ไม่ใช่เป็นแค่แม่และเมียเท่านั้น หากแต่ใส่ใจทั้งในเรื่องนอกบ้านและเรื่องในบ้าน

นอกจากนี้ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งเปิดโอกาสให้เป็นพื้นที่สำหรับผู้หญิงทั้งการตั้งชื่อและเนื้อหาข่าวที่นำมาเสนอ ซึ่งเป็นข่าวในประเด็นคุณลักษณะส่วนตัวและครอบครัวเป็นหลัก เพศหญิงในฐานะเจ้าของพื้นที่จะแสดงความเป็นตัวตนอย่างเต็มที่ ผ่านเนื้อหา SMS ในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคุณลักษณะส่วนตัว เรื่องความสวยความงาม และต่อประเด็นครอบครัวในเรื่องชีวิตคู่และการดูแลลูกเป็นหลักสำคัญ

จากการค้นพบข้างต้นสอดคล้องกับข้อสันนิษฐานว่า เพศหญิงให้ความสนใจและมีส่วนร่วมกับการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะทาง SMS ในรายการเล่าข่าว โดยเฉพาะรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ทั้งนี้ในรายการเล่าข่าวทั่วไปเพศหญิงมีปริมาณการมีส่วนร่วมน้อยกว่าเพศชาย ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีเพศหญิงมีปริมาณการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย โดยในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งเป็นมีกลืนอายุข่าวสำหรับผู้ชายอยู่มาก เพศหญิงจะสนใจเนื้อหาด้านโลกภายนอกมากกว่า และ ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีซึ่งเป็นพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อเพศหญิงโดยเฉพาะนั้น เพศหญิงจะมีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนเองถนัด โดยแสดงความเป็นเพศหญิง และความคิดเรื่องที่บ้าน เป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาในการแสดงความคิดเห็นของเพศหญิงผ่าน SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป

2.1 ชื่อ SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป เพศหญิงมักมีการตั้งชื่อที่หลากหลาย ซึ่งประเภทชื่อที่พบมากที่สุด คือชื่อเล่น และรองลงมาคือประเภทระบุถิ่นที่อยู่พบมากใน SMS ที่รายงานสภาพอากาศ โดยเริ่มแรกพบมากใน SMS ของเพศชายและปัจจุบัน SMS ของเพศหญิงที่ตั้งชื่อตามถิ่นที่อยู่สามารถพบได้บ่อยครั้ง ทั้งนี้การรายงานสภาพอากาศมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่อย่างชัดเจน เพราะมีการกำหนดถิ่นที่อยู่ เป็นที่น่าสังเกตว่าในข้อความหัวข้อการเมืองที่มีการใส่อารมณ์ที่รุนแรงในการแสดงความคิดเห็น เพศหญิงมักไม่ใส่ชื่อลงไป ในข้อความแต่จะลงท้ายด้วยคำระบุเพศ "คะหรือคะ" แทน

ประเด็นการตั้งชื่อเล่นและคำนำหน้าชื่อของเพศหญิงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องด้วยแสดงให้เห็นถึงแนวความเชื่อในระบบชายเป็นใหญ่ที่ตั้งชื่อผู้หญิงให้มีลักษณะอ่อนหวาน เช่น จิว นิ้ม หนูแดง แต่ผู้ชายจะตั้งชื่อที่แสดงความแข็งแกร่ง เช่น เก่ง บิ๊ก แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงไม่ได้รับคุณค่าที่เท่าเทียมกับผู้ชายและถูกเปรียบให้ด้อยกว่า

2.2 เนื้อหา SMS ของเพศหญิง ผู้หญิงมักสนใจแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นด้านโลกภายนอกและด้านอื่นๆ โดยเฉพาะประเด็นด้านการเมือง ซึ่งในช่วงเวลาเก็บข้อมูลนั้น เป็นช่วงเวลาที่บ้านเมืองเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ เกิดการประท้วงและการแบ่งฝ่ายของคนในสังคม รองลงมาคือประเด็นด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ที่เพศหญิงสนใจแสดงความคิดเห็นเนื่องจากเกิดอุทกภัยและน้ำท่วมขังในหลายจังหวัดของประเทศไทย อาจกล่าวสรุปได้ว่าโดยส่วนใหญ่เพศหญิงมักแสดงความคิดเห็นต่อข่าวประเด็นร้อนหรือข่าวหน้าหนึ่งที่พิธีกรนำเสนอ

ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า เพศหญิงเริ่มมีการสื่อสารในลักษณะเชิงรุก โดยเพศหญิงเริ่มเป็นผู้เปิดประเด็นในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเพศหญิงจะนำเรื่องใกล้ตัวหรือเรื่องภายในบ้านมาใช้ในการนำเสนอ เช่น เรื่องผัก ปลาหรือราคาแก๊ส เพื่อแจ้งข้อมูลหรือปัญหาที่ประสบมาให้สังคมได้รับทราบ ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างอำนาจให้กับผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะของผู้ชาย โดยการแสดงคุณค่าความเป็นแม่บ้านให้สังคมได้รับรู้ อีกทั้งในรายการเล่าข่าวทั่วไป เพศหญิงแสดงความคิดเห็นเรื่องโลกภายนอกเป็นหลัก ซึ่งทำให้ลบล้างแนวความคิดดั้งเดิม ที่ว่าพื้นที่ของผู้ชาย คือพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ของผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่ภายในบ้าน แม้ความพยายามนี้เพศหญิงยังต้องอาศัยการเรียนรู้และเลียนแบบการแสดงความคิดเห็นของเพศชายซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ก็ตาม

2.3 วิธีการสื่อสารของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 ประเภท คือ

1. การเลียนแบบการแสดงความคิดเห็นของเพศชาย
2. การหยิบยกเรื่องใกล้ตัวมานำเสนอในการเปิดประเด็น
3. การแสดงความรู้สึกและอารมณ์ผ่านเนื้อหา SMS
4. การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวร้อนที่เกิดขึ้น
5. การสื่อสารที่แสดงถึงความผูกพัน
6. วิธีการเขียนมีลักษณะพรรณนา และเป็นรูปแบบประโยคสนทนา
7. การทักทาย ห่วงใยเอื้ออาทรและให้กำลังใจ
8. มีการใช้ภาษาที่อ่อนนุ่ม อ่อนโยน ในประโยคขอร้อง

ในรายการเล่าข่าวทั่วไป การสื่อสารของเพศหญิงที่พบได้บ่อยที่สุด คือ การเลียนแบบการแสดงความคิดเห็นของเพศชาย โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นด้านการเมือง กีฬา เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับเพศชาย ดังนั้นเมื่อเพศหญิงต้องการเข้าไปใช้พื้นที่แห่งนี้ เพศหญิงในฐานะคนแปลกหน้าจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การแสดงความคิดเห็นจากเพศชายซึ่งเป็นผู้ครอบครองพื้นที่ ทั้งนี้ การแสดงความคิดเห็นโดยส่วนมากมักแสดงความสนใจต่อประเด็นร้อนที่รายการนำเสนอ

แต่ในขณะเดียวกันเพศหญิงเริ่มมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นโลกภายนอกในการแสดงความคิดเห็น โดยการนำเรื่องใกล้ตัว เช่น เรื่องราคาอาหาร แก๊ส น้ำประปา มาใช้ในการเปิดประเด็นในการให้ข้อมูลและขอข้อมูล ซึ่งนับเป็นการสร้างความเป็นตัวตนของเพศหญิงในรูปแบบใหม่ที่นอกเหนือจากภาวะความเป็นแม่และเมียที่สังคมมอบให้เท่านั้น อีกทั้งเพศหญิงยังมีความก้าวหน้าในการพัฒนาขึ้นสู่การเป็นผู้นำในพื้นที่นี้ให้ทัดเทียมกับผู้ชายโดยการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา ทั้งต่อระบบการเมืองและผู้นำซึ่งเป็นพัฒนาการอีกก้าวหนึ่งในการสื่อสารของเพศหญิง

นอกเหนือจากการสื่อสารที่แสดงเลียนแบบเพศชายแล้วนั้น เพศหญิงยังคงลักษณะการสื่อสารที่มีลักษณะเฉพาะตนไว้ด้วยโดยการแสดงวิธีเขียนในลักษณะเชิงพรรณนาและอยู่ในรูปประโยคสนทนา อีกทั้งยังมีการสื่อสารที่แสดงถึงความเป็นมิตรด้วยการทักทาย ห่วงใย เอื้ออาทร และให้กำลังใจ เมื่อต้องการแสดงประโยคขอร้องนั้น เพศหญิงมีวิธีการสื่อสารที่แตกต่างจากเพศชาย คือมีการใช้ภาษาที่นอบน้อม อ่อนหวาน

อาจกล่าวสรุปได้ว่า การสื่อสารของเพศหญิงมีการปรับเปลี่ยนไปตามประเด็นของข่าว โดยเนื้อหาข่าวที่มีความเป็นเพศชายสูง เช่น ข่าวหนัก คือ เรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และข่าวกีฬา เพศหญิงจะแปลงร่างเป็นเพศชายในการแสดงความคิดเห็นโดยการเลียนแบบเพศชายเพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเจ้าของเพศในพื้นที่นั้น และเพศหญิงจะคืนร่างเป็นเพศหญิงดั้งเดิมในการสื่อสาร เมื่อพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงคุ้นเคยหรือเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นกลาง เช่น ข่าวกลาง เรื่องการรายงานสภาพอากาศ หรือข่าวเบา เช่น นูคนุคและบันเทิง

2.4 สถานภาพทางการสื่อสารของเพศหญิงในพื้นที่สาธารณะทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป มักเน้นในเป็นประเด็นข่าวหนักซึ่งเป็นข่าวโลกภายนอก เช่น เรื่องการเมือง เศรษฐกิจ ข่าวกีฬา ซึ่งถือเป็นพื้นที่สำหรับผู้ชาย ทำให้อำนาจในการใช้พื้นที่สาธารณะแห่งนี้ตกเป็นของเพศชายซึ่งมีความชำนาญในเรื่องประเด็นโลกภายนอกมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เพศหญิงเริ่มมีการพัฒนาในการแสดงสถานภาพของตนต่อประเด็นโลกภายนอก โดยเริ่มจากผู้บริโภคว่าสารอยู่ภายในบ้าน กลายเป็นผู้ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นร้อนที่กำลังเป็นที่สนใจและพัฒนาไปสู่สถานภาพของการเป็นผู้เปิดประเด็นและให้คำแนะนำ พูดคุยต่อเนื้อหาข่าวหนักซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับผู้ชาย แสดงให้เห็นถึงการพยายามสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของผู้หญิงต่อประเด็นโลกภายนอกบ้านผ่านพื้นที่สาธารณะทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป แม้การสร้างความเป็นตัวตนนั้นมีวิธีการสื่อสารที่เลียนแบบเนื้อหา SMS ของผู้ชายก็ตาม แต่นั่นแสดงถึงความพยายามของผู้หญิงในการเปลี่ยนสถานะจากผู้ไม่มีส่วนร่วม ให้กลายเป็นผู้ตาม และกำลังจะพยายามก้าวไปสู่บทบาทของผู้นำร่วมในที่สุด โดยใช้คุณค่าความเป็นแม่บ้านแสดงอำนาจในพื้นที่โลกภายนอกซึ่งเป็นพื้นที่ของเพศชาย

จากข้างต้น เห็นได้ว่าเนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องโลกภายนอกเป็นหลัก ซึ่งเป็นเรื่องประเด็นร้อนที่ทางรายการได้นำเสนอ โดยเพศหญิงจะแสดงความคิดเห็นโดยเลียนแบบการสื่อสารทาง SMS ของเพศชาย สอดคล้องกับข้อสันนิษฐานที่ว่า ในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งเป็นมีกลิ่นอายข่าวสำหรับผู้ชายอยู่มาก เพศหญิงจะสนใจเนื้อหาด้านโลกภายนอกมากกว่า และจะแสดงบทบาท โดยการเลียนแบบการแสดงความคิดเห็นแบบผู้ชาย (ทั้งความเป็นที่บ้านและแม่บ้านออกไป) แต่ทั้งนี้ เพศหญิงไม่ได้ทั้งความเป็นที่บ้านและแม่บ้านออกไปอย่างสิ้นเชิง หากแต่เพศหญิงนำความเป็นแม่บ้าน เช่น ราคาผัก เข้ามาใช้ในการเปิดประเด็นเพื่อสร้างอำนาจในการใช้พื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ชาย สามารถอนุมานได้ว่า ผู้หญิงต่อสู้ในการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ชาย โดยการแสดงคุณค่าของเป็นแม่บ้านให้โลกภายนอกได้รับรู้

3. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา SMS ของเพศหญิง ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

3.1 ชื่อ SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ผู้หญิงมักมีการตั้งชื่อที่หลากหลาย ซึ่งประเภทชื่อที่พบนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายของรายการ โดยรายการผู้หญิงถึงผู้หญิง พบการตั้งชื่อ SMS ของผู้หญิงประเภทชื่อเล่นมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้หญิงทันสมัยวัย 20 ต้นๆ ที่ในชีวิตประจำวันมักเรียกแทนตัวเองหรือถูกเรียกจากเพื่อน

ในขณะที่รายการ 30 ยังแจ๋ว นั้น พบการตั้งชื่อ SMS ของผู้หญิงประเภทสถานภาพมากที่สุด โดยเฉพาะสถานภาพความเป็นแม่ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย คือ แม่บ้าน วัย 30 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยในการมีครอบครัวและเลี้ยงดูบุตร ทั้งนี้ธรรมชาติของสังคมไทยนั้นจะเรียกชื่อแม่ตามชื่อลูก เช่น แม่น้องพลุ๊ก เป็นต้น

3.2 เนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ผู้หญิงมักสนใจการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นด้านอื่นๆที่เกี่ยวกับพิธีกร กิจกรรมของรายการ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว และด้านระดับครอบครัวตามลำดับ จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าผู้หญิงมักนำเรื่องส่วนตัวมาใช้ในการเปิดประเด็นและแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่บริเวณบ้าน เช่น การมีส่วนร่วมกับการรายการในการเย็บเต้านม เก็บกล่องนม เรื่องความงามส่วนตัว การเลี้ยงดูบุตร และปัญหาครอบครัว

ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ผู้หญิงมีการสื่อสารในเชิงรุกมาก โดยผู้เปิดประเด็นในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้หญิงจะนำเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องภายในบ้านมาใช้ในการนำเสนอ เช่น เรื่องสามี ลูก ปัญหาความสุขภาพและความงาม ซึ่งมีลักษณะเนื้อหาที่แสดงความเป็นส่วนตัวและเนื้อหาเฉพาะของผู้หญิงซึ่งประเด็นนี้ไม่พบในการแสดงความคิดเห็นทาง SMS ของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป

แม้เนื้อหา SMS ของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีไม่ได้สร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรูปแบบใหม่ และยังคงแสดงความเป็นผู้หญิงในแบบฉบับดั้งเดิม คือความเป็นเพศแม่และแม่บ้าน แต่นับเป็นความพยายามอีกก้าวหนึ่งของผู้หญิงที่จะนำประเด็นปัญหาเรื่องส่วนตัวมาทำให้เป็นปัญหาของคนส่วนรวม โดยการรวมกลุ่มกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่ตนเองได้ประสบเหมือนกัน เพื่อหาหนทางแก้ไขต่อไป

3.3 วิธีการสื่อสารของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี
สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. การหยิบยกเรื่องส่วนตัวมานำเสนอในการเปิดประเด็นและแสดงความคิดเห็น
2. การแสดงความรู้สึกและอารมณ์ผ่านเนื้อหา SMS
3. การสื่อสารที่แสดงถึงความผูกพันต่อพิธีกรและผู้ส่ง SMS บุคคลอื่น
4. มีลักษณะการโต้ตอบระหว่าง SMS
5. วิธีการเขียนมีลักษณะพรรณนา และเป็นรูปแบบประโยคสนทนา
6. การแสดงความเข้าใจห่วงใยเอื้ออาทรและให้กำลังใจ

ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี การสื่อสารของเพศหญิงที่พบได้บ่อยที่สุด คือ การหยิบยกเรื่องส่วนตัวมานำเสนอในการเปิดประเด็นและแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะประเด็นด้านความสวยงาม การเลี้ยงดูบุตร และปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นประเด็นโลกส่วนตัวหรือพื้นที่ภายในบ้านซึ่งเป็นเรื่องถนัดของผู้หญิง

นอกจากนี้ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เพศหญิงแสดงเอกลักษณ์ในการสื่อสารโดยการแสดงวิธีเขียนในลักษณะเชิงพรรณนาและอยู่ในรูปประโยคสนทนา อีกทั้งมีการสื่อสารที่แสดงถึงความเป็นมิตรด้วยการการแสดงความเข้าใจ ห่วงใย เอื้ออาทรและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของการสื่อสารของเพศหญิงที่ไม่พบในเนื้อหา SMS ของเพศชาย และเป็นการสร้างความเป็นตัวตนของเพศหญิง โดยการสร้างคุณค่าความเป็นผู้หญิงในแง่บวกผ่านพื้นที่สาธารณะแห่งนี้

ทั้งนี้เพศหญิงยังมีลักษณะการสื่อสารในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีที่พิเศษกว่ารายการเล่าข่าวทั่วไป คือ การแสดงการโต้ตอบกันของเนื้อหา SMS แลกเปลี่ยนข้อมูลและการสื่อสารที่แสดงการปฏิสัมพันธ์และความผูกพันของผู้หญิงกับผู้ส่ง SMS บุคคลอื่น ซึ่งเปรียบเสมือนกับการจำลองสังคมในโลกความเป็นจริงของผู้หญิง เข้าสู่การสร้างสังคมในโลกจินตนาการโดยผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

3.4 สถานภาพทางการสื่อสารของเพศหญิงในพื้นที่สาธารณะทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เน้นการนำเสนอเนื้อหาเบาๆ เช่น ข่าวสุขภาพและความงาม ซึ่งเป็นเนื้อหาด้านในของหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เพื่อนำเสนอแก่ผู้หญิงซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของรายการ ทำให้อ่านง่ายในการใช้พื้นที่สาธารณะทาง SMS แห่งนี้ตกเป็นของผู้หญิง เพศหญิงจึงมีสถานภาพเป็นผู้นำในการเปิดประเด็น และเพศหญิงใช้พื้นที่แห่งนี้เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ โดยเพศหญิงมักนำเรื่องส่วนตัวมาเป็นประเด็นในการพูดคุยผ่าน SMS หรือแม้แต่การนำปัญหาชีวิตคู่ซึ่งเป็นเรื่องภายในบ้านมาเป็นประเด็นการสนทนา ซึ่งถือเป็นการพยายามของเพศหญิงในการทำเรื่องส่วนตัวให้เป็นเรื่องส่วนรวม เพื่อให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไข

จากข้างต้น เห็นได้ว่าเนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องโลกส่วนตัวหรือพื้นที่ภายในบ้านเป็นหลัก ซึ่งเพศหญิงจะนำเรื่องส่วนตัวมาใช้ในการแสดงความคิดเห็นหรือเปิดประเด็น สอดคล้องกับข้อสันนิษฐานว่า เนื้อหา SMS ของเพศหญิง ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีซึ่งเป็นพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อเพศหญิงโดยเฉพาะนั้น เพศหญิงจะมีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนเองถนัด โดยแสดงความเป็นเพศหญิง และความคิดเรื่องที่บ้านเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

4. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการแสดงความคิดเห็นของเพศหญิงทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป และรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

4.1 เปรียบเทียบชื่อ SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

1) จุดร่วม คือ เพศหญิงมีการตอบรับแนวคิดสังคมของชายเป็นใหญ่ในการให้ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมโดยที่เพศหญิงเองก็ไมู้ด้ว ทั้งนี้จากการศึกษาชื่อ SMS ของเพศหญิงทั้ง 2 รายการพบว่า มีลักษณะของชื่อเล่นส่งเข้ามามากที่สุด และมีการแสดงคำนำหน้าชื่ออยู่บ่อยครั้ง เช่นน้องหรือหนู ซึ่งแสดงถึงสถานภาพและอำนาจของผู้หญิงที่น้อยหรือด้อยกว่าของผู้ชาย

2) จุดต่าง คือ ในรายการเล่าข่าวทั่วไป ชื่อ SMS ของเพศหญิงที่ได้รับการนิยมนำมา คือ ประเภทระบุถิ่นที่อยู่ซึ่งเป็นการตั้งชื่อเลียนแบบเพศชาย แต่ในส่วนรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น ชื่อ SMS ของเพศหญิงที่ได้รับการนิยมนำมา คือ ประเภทสถานภาพ ได้แก่ การบอกสถานภาพความเป็นแม่และเมีย

อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเพศหญิงใช้พื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นเพศชายอยู่มาก เช่น รายการเล่าข่าวทั่วไป เพศหญิงจะมีเรียนรู้การตั้งชื่อ SMS ของตนตามแบบเจ้าของพื้นที่ คือ ผู้ชาย ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นผู้หญิงอยู่มาก เพศหญิงจะแสดงสิทธิในการครอบครองพื้นที่นี้อย่างเต็มที่ โดยการตั้งชื่อ SMS ตามความเป็นผู้หญิงอย่างแท้จริง ผ่านการแสดงสถานภาพความเป็นแม่และเมีย

4.2 เปรียบเทียบเนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

1) จุดร่วม คือ เมื่อเพศหญิงต้องการสร้างตัวตนให้ขึ้นมาเป็นผู้นำหรือมีอำนาจในพื้นที่ ผู้หญิงจะนำเรื่องใกล้ตัวหรือพื้นที่ภายในบ้านซึ่งเป็นเรื่องของผู้หญิงถัดมาเป็นประเด็นในการเปิดการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้เพศหญิงยังสร้างภาพความเป็นตัวตนของเพศหญิงที่ดีผ่านเนื้อหาอีกด้วย โดยพหุภาพความเป็นเพศหญิงในแง่บวกเช่น การหยิบบัตรมิตรภาพ การให้กำลังใจและความเอื้ออาทร ผ่านการแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา SMS ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พบในเนื้อหา SMS ของเพศชาย

2) จุดต่าง คือ ในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้นเพศหญิงมักแสดงความคิดเห็นต่อข่าวประเด็นร้อน เนื้อหาระดับโลกภายนอกและระดับอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องการเมืองเป็นหลัก แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงไม่ใช่เป็นแค่กบในหลังกา หรือผู้หญิงผู้ไม่รู้เรื่องอะไรอีกต่อไป แต่ผู้หญิงมีความรู้และให้ความสนใจในประเด็นที่ถูกกำหนดว่าเป็นเรื่องของผู้ชายด้วยเหมือนกัน สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตนใหม่ของเพศหญิง อีกทั้งเพศหญิงใช้การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทั่วไป เป็นเวทีในการข่มเพื่อการก้าวเข้าสู่การมีส่วนร่วมในพื้นที่สาธารณะของผู้หญิงในโลกความเป็นจริงต่อไป

ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น ผู้หญิงมักนำเรื่องโลกส่วนตัวหรือพื้นที่ภายในบ้านมาใช้ในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะประเด็นด้านอื่นๆเกี่ยวกับพิธีกร รายการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านครอบครัวเป็นหลัก แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะแสดงพลังหญิงอย่างเต็มที่ผ่านเนื้อหา SMS อย่างเต็มที่ โดยผู้หญิงมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นและเปิดประเด็นเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ถูกจัดไว้สำหรับผู้หญิงอย่างแท้จริง และเพศหญิงใช้พื้นที่แห่งนี้ในการสร้างคุณค่าความเป็นเพศหญิงให้สังคมได้รับรู้ ผ่านความเป็นแม่และแม่บ้าน

4.3 เปรียบเทียบวิธีการสื่อสารของเพศหญิง ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

1) จุดร่วม คือ อัตลักษณ์ของเพศหญิงในการสื่อสารเพื่อแสดงความรู้สึกและอารมณ์ผ่านเนื้อหา มีวิธีการเขียนในลักษณะเชิงพรรณนาและรูปแบบประโยคสนทนา ซึ่งภายในเนื้อหานั้นแฝงไปด้วยความห่วงใยเอื้ออาทรและให้กำลังใจ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นลักษณะเฉพาะในการสื่อสารของผู้หญิง สอดคล้องกับแนวคิดความแตกต่างของเพศหญิงกับชายว่า ผู้หญิงจะแสดงออกถึงความอ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน ชอบดูแล ไวต่อความรู้สึก สนใจความรู้สึกตามสัญชาตญาณและไม่เห็นแก่ตัว (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2545: 9) นอกจากนี้ สาเหตุที่เพศหญิงแสดงการให้กำลังใจนั้นเป็นสอดคล้องกับแนวความคิดว่าผู้หญิงมีความอ่อนโยนและการใส่ใจในเรื่องอารมณ์ความรู้สึก จึงเหมาะในการทำหน้าที่ปลอบประโลมใจให้กับคนในบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 103)

จากข้างต้นเห็นได้ว่าผู้หญิงพกพาความเป็นเพศหญิงไปด้วยในทุกที่แม้แต่พื้นที่ที่เป็นของผู้ชาย โดยผู้หญิงเลือกที่จะพกพาความเป็นเพศหญิงในแง่บวกเพื่อแสดงต่อพื้นที่สาธารณะเป็นหลัก

2) จุดต่าง คือ ในรายการเล่าข่าวทั่วไปเพศหญิงจะสื่อสารโดยใช้อัตลักษณ์ของเพศชายและใช้วิธีการเลียนแบบเพศชาย เช่น การสบถ หรือใช้คำกระชับ โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในประเด็นข่าวหนัก เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ กีฬา เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้มีลักษณะความเป็นชายค่อนข้างสูง

ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น เพศหญิงจะแสดงความเป็นผู้หญิงเต็มที่ผ่านมาพื้นที่แห่งนี้ โดยการนำเรื่องส่วนตัวมาเป็นประเด็นในการพูดคุย และแปลงสภาพพื้นที่แห่งนี้ให้กลายเป็นศูนย์กลางของแม่บ้านในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการโต้ตอบทางเนื้อหา SMS และสร้างมิตรภาพใหม่ๆ จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้ส่ง SMS คนอื่นๆ ในรายการ

นอกจากนี้ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี พบประเด็นที่น่าสนใจอีกหนึ่งอย่าง คือ การสร้างสังคมโดยการแสดงข้อความโต้ตอบกันของผู้อ่านประสบการณ์และผู้ที่เคยประสบการณ์ เช่น การขอคำแนะนำของคุณแม่มือใหม่ และการให้คำแนะนำจากคุณแม่อีก 2 และการแสดงความเป็นมิตรผ่านการทักทายต่อผู้ส่งเนื้อหา SMS บุคคลอื่นด้วยความผูกพันทั้งๆ ที่ไม่เคยรู้จักหรือเห็นหน้ากัน นับเป็นความพยายามอย่างหนึ่งของเพศหญิงในการสร้างสังคมของผู้หญิงผ่านเนื้อหา SMS จากข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการรู้จักกาลเทศะของผู้หญิงในการเลือกการสื่อสารเพื่อให้เหมาะสมกับเพศผู้เป็นเจ้าของในพื้นที่สาธารณะนั้น

4.4 เปรียบเทียบสถานภาพของเพศหญิง ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

จากการศึกษาประเด็นสำคัญในพื้นที่สาธารณะข้างต้น พบว่า เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือที่สามารถส่ง SMS ได้นั้นเป็นส่วนสำคัญในการเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยพาผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ แม้ในขณะที่ผู้หญิงอยู่ภายในบ้านตาม ทั้งนี้พื้นที่สาธารณะข้างต้นถูกแบ่งแยกอำนาจการครอบครองและใช้พื้นที่ของเพศต่างๆ โดยรายการเล่าข่าวทั่วไปมีการนำเสนอในประเด็นโลกภายนอก ดังนั้นจึงอำนาจในการใช้พื้นที่จึงตกเป็นของผู้ชายผู้เป็นเจ้าของพื้นที่สาธารณะนอกบ้าน และในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้นมีการนำเสนอในระดับคุณลักษณะส่วนตัวของผู้หญิงและระดับครอบครัว ดังนั้นอำนาจในการใช้พื้นที่จึงตกเป็นของผู้หญิงผู้ครอบครองพื้นที่ภายในบ้าน

1) จุดร่วม คือ เมื่อผู้หญิงก้าวเข้าสู่บทบาทผู้นำนั้น เพศหญิงจะมีการเปิดประเด็นในเรื่องราวใกล้ตัวหรือพื้นที่ภายในบ้านผ่านการแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

ทั้งนี้เพศหญิงจะแสดงบทบาทความเป็นผู้นำในการเปิดประเด็นอย่างมากในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี แต่ในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น เพศหญิงอยู่ในช่วงของการพยายามฝึกหัดเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในการใช้พื้นที่ของเพศชาย โดยการเปิดประเด็นเล็กๆซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว ในขณะที่เพศชายเปิดประเด็นในเรื่องมหภาคซึ่งเป็นเรื่องใหญ่กว่า

2) มีลักษณะต่างกัน คือ สถานภาพโดยรวมของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับผู้ชาย เพศหญิงยังคงแสดงตนเป็นผู้ตามของเพศชายในการแสดงความคิดเห็น โดยมีการแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS เลียนแบบเพศชาย ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับผู้หญิง เพศหญิงเป็นผู้นำในการเปิดประเด็น และนำเรื่องส่วนตัวเฉพาะเพศหญิงหรือเฉพาะตนมาแสดงความคิดเห็นต่อกัน

จากข้างต้น เห็นได้ว่าเพศหญิงยังคงเอกลักษณ์ในการสื่อสารเฉพาะตนเรื่องอารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหว ผ่านการแสดงความคิดเห็นในรายการเล่าข่าวทั้ง 2 ประเภท แต่การแสดงความคิดเห็นผ่านเนื้อหา SMS ของเพศหญิงนั้นมีความแตกต่างกัน โดยในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับผู้ชาย เพศหญิงมักเลียนแบบเพศชายในการแสดงความคิดเห็น และสนใจประเด็นเรื่องโลกภายนอกเป็นสำคัญ ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับผู้หญิงนั้น ประเด็นที่เพศหญิงสนใจมักเป็นเรื่องภายในบ้านและนำเรื่องส่วนตัวมาใช้ในการแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้เพศหญิงยังอาศัยพื้นที่สาธารณะแห่งนี้ในการสร้างสังคมและแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการโต้ตอบและการแสดงความเป็นมิตรด้วยความผูกพันอีกด้วย สอดคล้องกับข้อสันนิษฐานว่า เนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป มุ่งประเด็นโลกภายนอกและมีการใช้ภาษาที่รุนแรงตามแบบเพศชาย ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น มุ่งประเด็นเรื่องส่วนตัวและครอบครัวเป็นหลัก และมีการใช้ภาษาที่อ่อนโยน

อาจสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในพื้นที่สาธารณะของผู้หญิงผ่าน SMS ในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้ครอบครองพื้นที่ หากเป็นรายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งนำเสนอประเด็นโลกภายนอกและข่าวเนื้อหาหนัก จัดได้ว่าเป็นพื้นที่สำหรับผู้ชาย เพศหญิงจะมีส่วนร่วมต่อพื้นที่แห่งนี้น้อยกว่าเพศชายและประเภทเนื้อหา SMS ที่เพศหญิงสนใจ คือ เนื้อหาระดับโลกภายนอก โดยเฉพาะประเด็นด้านการเมือง ซึ่งเพศหญิงมักแสดงความคิดเห็นโดยการเลียนแบบเนื้อหา SMS ของเพศชาย ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งนำเสนอข่าวเบา และประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้หญิง จัดได้ว่าเป็นพื้นที่สำหรับผู้หญิงนั้น เพศหญิงจะมีส่วนร่วมต่อพื้นที่แห่งนี้มาก และประเภทเนื้อหาที่เพศหญิงนำมาแสดงมักเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องใกล้กับโลกส่วนตัว หรือพื้นที่ภายในบ้าน เพศหญิงจะแสดงความคิดเห็นผ่านการสื่อสารในเอกลักษณ์เฉพาะของเพศหญิงอย่างชัดเจน สามารถอนุมานได้ว่า เพศหญิงได้ยึดพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี และทำให้กลายเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างสังคมเพื่อผู้หญิงต่อไป

ทั้งนี้ ธรรมชาติของการสื่อสารทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์นั้นไม่จำเป็นต้องรู้จักหรือเห็นหน้ากัน ทำให้ในการศึกษา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์นั้น พบเนื้อหา SMS ที่ไม่สามารถระบุเพศได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป คือการงดให้แสดงความคิดเห็นทาง SMS ของรายการเรื่องเที่ยงวันทันเหตุการณ์และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ในช่วงเวลาที่บ้านเมืองอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สงบ โดยเจ้าหน้าที่ทางรายการให้เหตุผลว่า เป็นช่วงที่มีการส่ง SMS ที่ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง และก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทางรายการจึงจำเป็นต้องระงับการแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของเนื้อหา SMS ที่มีต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมและเนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป และรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. การสร้างพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

พื้นที่สาธารณะในทัศนะของ Habermas คือพื้นที่ที่บุคคลสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมในการตัดสินใจ ต่อประเด็นเรื่องส่วนรวม โดยอยู่ภายใต้หลักการใช้เหตุผล (กาญจนา แก้วเทพ, 2551:374) ทั้งนี้ ในปัจจุบันรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ได้มีเปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรายการผ่านการใช้ SMS ทางโทรศัพท์มือถือ ซึ่งถือเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์จากการสื่อสารทางเดียวให้กลายเป็นการสื่อสารสองทางที่สามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ราคาถูก และสื่อสารได้กว้างไกลทั่วประเทศ

ทั้งนี้รายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์สามารถแยกได้ตามรูปแบบรายการออกเป็น 2 ประเภท คือรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี จากการศึกษาของผู้วิจัยในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2551 ได้ข้อสรุปว่า รายการเล่าข่าวทั่วไปมีการนำเสนอเนื้อหาในระดับโลกภายนอกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นรายการซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการเข้าใช้พื้นที่ของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ในขณะที่รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมีการนำเสนอเนื้อหาในระดับคุณลักษณะส่วนตัวและครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญ เห็นได้ว่าทั้งชื่อรายการและเนื้อหาเอื้อประโยชน์ต่อการเข้าใช้พื้นที่ของผู้หญิงเป็นอย่างมาก

จากข้างต้นพบว่ารายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์แยกเป็น 2 ประเภท และแยกออกเป็น 2 พื้นที่ของเพศเช่นกัน ดังนั้นการอภิปรายครั้งนี้จึงจำเป็นต้องแยกออกเป็น 2 ประเด็น เพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจน คือ

- 1.1 การสร้างพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทั่วไป
- 1.2 การสร้างพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

1.1 การสร้างพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทั่วไป

พื้นที่ในรายการเล่าข่าวทางทั่วไปที่ใช้ช่องทาง SMS ในการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้ชมที่บ้านนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคุณลักษณะสำคัญของพื้นที่สาธารณะที่ Habermas ได้กำหนดไว้ พบว่ามีความสอดคล้องกันอยู่หลายประการ ดังนี้

- เป็นพื้นที่ที่มีการรวมตัวของกลุ่มปัจเจกชนบนพื้นฐานความสมัครใจ ที่เข้ามาพูดคุย ด้วยประเด็นเรื่องส่วนรวม

ในการแสดงความคิดเห็นผ่าน SMS นั้น ผู้ชมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งข้อความโดยเฉลี่ย 5 บาทต่อ 1 ข้อความ ซึ่งเป็นราคาสูงกว่าการส่ง SMS ในปกติ ทั้งนี้ทางรายการได้แจ้งเงื่อนไขการเสียค่าใช้จ่ายทางจอโทรทัศน์ ซึ่งผู้ชมรายการรับทราบและสมัครใจในการเสียค่าใช้จ่ายเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป พบว่าหัวข้อที่เพศหญิงส่งมาร่วมแสดงความคิดเห็นมากที่สุด คือ เนื้อหาระดับโลกภายนอกจำนวน 4,197 ข้อความหรือร้อยละ 74.92 โดยแสดงประเด็นด้านการเมืองมากที่สุด จำนวน 1,354 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 32.26 ทั้งนี้เนื้อหา SMS ของผู้หญิงนั้นเป็นการสื่อสารในประเด็นเชิงการตัดสินใจและประเด็นเชิงสมานฉันท์ต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพศหญิงใช้พื้นที่ทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่เกิดขึ้นทางสังคมซึ่งเป็นเรื่องโดยรวม

- พื้นที่ที่เป็นอิสระจากอำนาจของรัฐและธุรกิจ

โดยผู้ชมรายการสามารถแสดงความคิดเห็นได้อิสระและทุกประเด็นปัญหา แต่ทั้งนี้ทางรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ได้มีข้อกำหนดในการคัดเลือกเนื้อหา SMS

“ทางรายการจะจัดเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกหรือscreen ข้อความ โดยมีข้อกำหนดในการคัดเลือกเนื้อหา SMS คือต้องไม่หยาบคาย ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และไม่กระทบถึงบุคคลที่ 3”
(นวัรัช สงวนกุล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2552)

“หลักเกณฑ์ในการเรื่อง SMS คือต้องไม่หยาบคาย ไม่ให้ร้ายเสียชื่อเสียงผู้อื่น แล้วก็ต้องเป็นข้อความที่สร้างสรรค์ ไม่เป็นข้อความที่เป็นมิตรหรืออคติ เช่น ทำไมนายกเป็นแบบนี้ เราจะไม่เอาขึ้น แต่เราจะเลือกข้อความที่เป็นมิตร เช่น รักจุมูกมดหรือเข้านี้อากาศแจ่มใสขึ้นแทน...สูงสุดที่รายการเคยได้รับ คือประเด็นของเสื้อเหลือง เคยมีถึงครั้งหนึ่งที่ไม่สามารถขึ้นได้ก็มีเพราะมันแรงมาก ”

(อุปลักษณ์ เลืองวัฒนาโชค, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2552)

จากการศึกษาของผู้วิจัยในเนื้อหา SMS ทั้งหมดที่ส่งเข้ามาในรายการ พบว่า ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลได้ในระดับหนึ่ง แต่เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นต่อภาพรวมในสถานการณ์ทางการเมืองเท่านั้นและจะไม่พบการแสดงความคิดเห็นต่อรายบุคคล เช่น การแสดงความคิดเห็นต่อกริยาที่นายกดำเนินก้าว อีกทั้งไม่พบในประเด็นการแสดงความคิดเห็นจากฝ่ายที่แสดงตัวว่าเป็นเสื้อเหลือง (พันธมิตร) และเสื้อแดง (นปช.) เท่าใดนัก สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่แห่งนี้ไม่เป็นอิสระจากอำนาจของรัฐอย่างแท้จริง

- ไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือใคร

การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ไม่มีการแบ่งแยกเรื่องชนชั้น อาชีพ และถิ่นที่อยู่เข้ามาเกี่ยวข้อง จากการศึกษาชื่อ SMS ของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป พบว่า ชื่อ SMS ของผู้หญิงนั้นมีความหลากหลาย เช่น คุณครู แม่ค้า เมียทหาร สวาลำปาง เด็กขอนแก่น แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคเท่าเทียมในการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะแห่งนี้ ทั้งนี้ ปริมาณการมีส่วนร่วมของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป สามารถชี้แจงการไม่มีอภิสิทธิ์ของพื้นที่นี้ได้ เพราะถึงแม้รายการเล่าข่าวทั่วไปจะเป็นรายการที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ชาย แต่ผลการศึกษาวิจัยกลับพบว่าจำนวนการมีส่วนร่วมของผู้หญิงไม่ต่างจากจำนวนของเพศชายมากนัก แสดงถึงความเท่าเทียมของเพศต่างๆในการเข้าใช้พื้นที่ได้เป็นอย่างดี

- สถาบันสื่อมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญที่หล่อเลี้ยงให้การพูดคุยดังกล่าวเป็นไปได้

สถาบันสื่อมวลชนในที่นี้คือ รายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการป้อนข้อมูลข่าวสาร (ขาเข้า) ให้ประชาชนได้รับทราบ และเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นกลับไปยังรายการผ่านการส่ง SMS (ขาออก) ทางโทรศัพท์มือถือ นับได้ว่าโทรศัพท์เป็นปัจจัยสำคัญที่ในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการผ่านทาง SMS

ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของรายการเล่าข่าวทั่วไป พบว่า พิธีกรเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดปัจจัยในการหล่อเลี้ยงพูดคุยดังกล่าว โดยการนำเสนอในรูปแบบรายการเล่าข่าว ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของพิธีกร อีกทั้งมีการหยอกล้อ ซึ่งคล้ายกับวงสนทนาในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้ชมรู้สึกคุ้นเคยและกล้าที่จะเข้ามาแสดงความคิดเห็นในพื้นที่แห่งนี้ โดยรายการเล่าข่าวทั่วไป โดยมากจะดำเนินรายการโดยมีพิธีกรชายและหญิง เพื่อลดความเป็นทางการของผู้ชายลง และเพิ่มความเป็นกันเองของผู้หญิงเข้ามาแทน เพื่อให้การเล่าข่าวนั้นมีอรรถรสและมีความน่าสนใจมากขึ้นกว่าการจัดรายการเล่าข่าวด้วยพิธีกรชายทั้งหมด

- ผลจากการพูดคุยนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางอย่างตามมา

“โดยปกติแล้วเวลามี SMS เข้ามาก็จะนำออกอากาศในแต่ละวันแล้วก็จบไป อาจจะมีเก็บแค่จำนวนสถิติกับเบอร์โทรศัพท์เท่านั้น...ในบางครั้งพิธีกรก็จะมีการตอบคำถามจาก SMS นั้นบ้าง เช่นช่วงนี้คนสงสัยเรื่องเช็คช่วยชาติเยอะ คนก็จะส่ง SMS มาถามกันมาก และพิธีกรก็จะอธิบายให้เข้าใจมากขึ้น ”

(อุปถัมภ์ เหลืองวัฒนาโชค, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2552)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแสดงความคิดเห็นในเพื่อต้องการบอกความคิดหรือมุมมองของตนให้สังคมได้รับทราบ เป็นการทำหน้าที่ในการเปลี่ยนจากความคิดเห็นส่วนตัวให้กลายเป็นความคิดเห็นส่วนรวมเท่านั้น ไม่ได้มีการร่วมมือหรือพลังจากผู้ส่ง SMS ในรายการเล่าข่าวเพื่อก่อให้เกิดบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงตามมา อาจเพราะประเด็นโลกภายนอกเป็นเรื่องมหภาคและมีผลกระทบกับโครงสร้างหลักทางสังคม จึงเป็นไปได้ยากที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมา

จากข้างต้นเห็นได้ว่า การเปิดให้ผู้ชมรายการได้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น มีความพยายามในการสร้างพื้นที่สาธารณะ แต่ดูเหมือนว่าพื้นที่แห่งนี้ไม่เป็นพื้นที่สาธารณะที่แท้จริงตามความหมายของ Habermas แต่เป็นเพียงแค่พื้นที่สาธารณะที่ไม่ครบวงจรตามที่ Habermas กำหนดเท่านั้น เพราะประชาชนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีเนื่องจากการไม่เป็นอิสระจากอำนาจรัฐและผลประโยชน์ทางธุรกิจของรายการเล่าข่าวที่ได้จาก SMS ของผู้ชม อีกทั้งไม่ได้เกิดพลังที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่อเรื่องส่วนรวมหรือประเทศชาติเท่าใดนัก

สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ลิ้มปีย์โสภณ (2549) เรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องผ่านรายการถึงลูกถึงคนทางสถานีโมเดิร์นไนน์ ที่พบว่ารายการถึงลูกถึงคนไม่สามารถทำให้เกิดปริณทลสาธารณะได้อย่างแท้จริง เป็นได้เพียงปริณทลสาธารณะแบบลวงตาหรือปริณทลสาธารณะเพียงในจินตนาการเท่านั้น เนื่องจากรายการโทรทัศน์ซึ่งเป็นองค์กรสื่อมวลชนขนาดใหญ่ต้องเกี่ยวพันกับระบบตลาดและรัฐ จนไม่สามารถเป็นพื้นที่อิสระทางความคิดได้อย่างเต็มที่

1.2 การสร้างพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

พื้นที่ในรายการเล่าข่าวทางสำหรับที่ใช้ช่องทาง SMS ในการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้ชมทางบ้านนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคุณลักษณะสำคัญของพื้นที่สาธารณะที่ Habermas ได้กำหนดไว้ พบว่ามีความสอดคล้องกันอยู่หลายประการ ดังนี้

- เป็นพื้นที่ที่มีการรวมตัวของกลุ่มปัจเจกชนบนพื้นฐานความสมัครใจ ที่เข้ามาพูดคุย ด้วยประเด็นเรื่องส่วนรวม

ในการแสดงความคิดเห็นผ่าน SMS นั้น ผู้ชมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งข้อความโดยเฉลี่ย 5 บาทต่อ 1 ข้อความ ซึ่งเป็นราคาสูงกว่าการส่ง SMS ในปกติ ทั้งนี้ทางรายการได้แจ้งเงื่อนไขการเสียค่าใช้จ่ายทางจอโทรทัศน์ ซึ่งผู้ชมรายการรับทราบและสมัครใจในการเสียค่าใช้จ่ายเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น เช่นเดียวกับรายการเล่าข่าวทั่วไป

ถึงแม้จากการวิจัยจะพบว่า เนื้อหา SMS ของเทศบัญญัติที่ส่งเข้ามาในรายการ เป็นเรื่องส่วนตัว เช่นเรื่องสุขภาพความงาม ปัญหาชีวิตคู่ และการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ในประเด็นเรื่องส่วนตัวนั้นเป็นสิ่งที่เทศบัญญัติเจอกับปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทำให้พื้นที่การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้นเป็นความพยายามของเทศบัญญัติในการทำประเด็นเรื่องส่วนตัวให้กลายเป็นเรื่องส่วนรวม เพื่อสร้างการตระหนักรับรู้ต่อสังคมถึงปัญหาหรือภัยที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง

- **พื้นที่ที่เป็นอิสระจากอำนาจของรัฐและธุรกิจ**

โดยผู้ชมรายการสามารถแสดงความคิดเห็นได้อิสระและทุกประเด็นปัญหา แต่ทั้งนี้ทางรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ได้มีข้อกำหนดในการคัดเลือกเนื้อหา SMS

“SMS ที่ส่งมาในรายการจะมีเจ้าหน้าที่ 2 คนทำหน้าที่กลั่นกรองและคัดเลือก SMS ซึ่งจะมีการกำหนดในการคัดเลือกคือ 1.เป็นข้อความซึ่งเป็นข้อเท็จจริง 2.เป็นข้อมูลที่เคยนำเสนอในรายการ 3. เป็นข้อความที่มีการตรวจสอบแล้ว 4. ไม่มีการโฆษณาแฝง..อย่างตอนนี้คนจะสนใจกันมากเรื่องกาแฟลดความอ้วน ซึ่งเราจะไม่มีการขึ้นเบอร์ หรือจะมีพวกอ้างสรรพคุณยาลูกกลอนของหมอนั้น หมอนี่ดี ช่วยลดน้ำหนัก ขับความปลา อันนี้เราจะไม่ขึ้นเลย เพราะเราไม่รู้ว่าสิ่งที่ส่งมาจริงหรือไม่จริง โฆษณาชวนเชื่อหรือไม่”

(ชวรัตน์ ประเสริฐวรรณกิจ, สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2550)

จากข้างต้น พบว่า การคัดเลือก SMS ที่นำมาออกในรายการโดยไม่ให้มีการโฆษณาแฝงนั้น ถือเป็นความพยายามในระดับหนึ่งของทางรายการเพื่อให้พื้นที่ทาง SMS เป็นพื้นที่ที่อิสระจากอำนาจธุรกิจ นอกจากนี้เนื้อหาในการแสดงความคิดเห็นมีความเป็นเรื่องส่วนตัวและเป็นเรื่องเฉพาะของเทศบัญญัติ ซึ่งไม่ใช่เรื่องประเด็นทางสังคม ทำให้พื้นที่นี้มีอิสระจากอำนาจของรัฐ และสามารถแสดงความเป็นเทศบัญญัติได้อย่างเสรี

- **ไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือใคร**

ทั้งนี้ การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ไม่มีการแบ่งแยกเรื่องชนชั้น อาชีพ และถิ่นที่อยู่ จากการศึกษาชื่อ SMS ของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี พบว่า ชื่อ SMS ของเพศหญิงนั้น มีความหลากหลาย เช่น ครูสอนศิลปะ คนไม่มีงานทำ เมียฝรั่ง แม่ลูกอ่อน แม่ลูก 2 แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคเท่าเทียมในการแสดงความคิดเห็นต่อ SMS ผ่านทางรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

“การส่ง SMS ในรายการมันเป็นเหมือนสังคมสังคมหนึ่งซึ่งไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น จังหวัดทุกคนคิดว่าตัวเองเป็นแฟนรายการแล้วเค้าจะไม่สนใจด้วยซ้ำว่าคุณเป็นใครมีอาชีพอะไรอยู่ในจังหวัดไหน เขาคิดแค่ว่าเป็นคุณแม่เหมือนกัน เป็นแฟนรายการเหมือนกัน”

(ชวนันท์ ประเสริฐวรรณกิจ, สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2550)

- **สถาบันสื่อมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญที่หล่อเลี้ยงให้การพูดคุยดังกล่าวเป็นไปได้**

สถาบันสื่อมวลชนในที่นี้คือ รายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการป้อนข้อมูลข่าวสาร (ขาเข้า) ให้กับผู้ชม และเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็น กลับไปยังรายการผ่านการส่ง SMS (ขาออก) ทางโทรศัพท์มือถือ นับได้ว่าโทรศัพท์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการสร้างพื้นที่ในการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้ชมที่บ้าน

ทั้งนี้เพศหญิงให้การตอบรับกับพื้นที่แห่งนี้มาก เนื่องจากชื่อรายการและเนื้อหารายการมีความเป็นผู้หญิงสูง ทำให้เพศหญิงรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของพื้นที่ ดังนั้นเพศหญิงจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อพื้นที่นี้มากเห็นได้จากจำนวนการมีส่วนร่วมของเพศหญิงที่แตกต่างจากรายการเล่าข่าวทั่วไปอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ การสร้างพื้นที่สาธารณะในโทรศัพท์ เป็นสิ่งที่เอื้อต่อเพศหญิงในการเข้าถึงพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะโทรศัพท์เป็นสิ่งที่อยู่ภายในบ้าน ไม่เสียค่าใช้จ่าย และมาสม่าเสมอ ผู้หญิงซึ่งถูกจัดพื้นที่ให้อยู่ในโลกส่วนตัวหรือภายในบ้าน จึงสามารถใช้พื้นที่สาธารณะแห่งนี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางออกไปนอกบ้าน และในขณะเดียวกัน ผู้หญิงสามารถทำงานหลวงที่ได้รับมอบหมาย เช่นงานบ้าน หรือดูแลลูก ไปพร้อมกับการใช้พื้นที่สาธารณะแห่งนี้ได้

ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี พบว่า พิธีกรเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดปัจจัยในการหล่อเลี้ยงพูดคุยดังกล่าว โดยการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบการเล่าข่าว ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกส่วนตัวของพิธีกร อีกทั้งมีการหยอกล้อหรือแซวกันทั้งกับพิธีกรด้วยกัน และข้อความ SMS ที่ขึ้นมาหน้าจอ ซึ่งคล้ายกับวงสนทนาในชีวิตประจำวัน และทำให้ผู้ชมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในวงสนทนานั้น จึงทำให้ผู้ชมที่บ้านเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเพศหญิงซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่

- ผลจากการพูดคุยนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางอย่างตามมา

ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี มีการนำประเด็นความคิดเห็นที่ผู้ชมที่บ้านส่งเข้ามาเป็นจำนวนมาก ไปหาข้อมูลต่อและนำกลับมานำเสนอในรายการอีกครั้ง เช่นในรายการ 30 ยังแจ๋ว มีการนำประเด็นแม่และลูกที่เพศหญิงส่ง SMS สอบถามเข้ามามากที่สุด มาตอบคำถามในวันพุธ และนำประเด็นเรื่องสุขภาพและความงามที่ SMS ส่งเข้ามาถามกันมาก มาให้คุณหมอบอกคำถามในทุกวันพฤหัสบดี

นอกจากนี้ผลจากการพูดคุยเช่น การพูดคุยเรื่องประเด็นแม่และลูกเป็นจำนวนมากในรายการ 30 ยังแจ๋ว ทำให้ทางรายการเกิดการจัดกิจกรรมรวมพลังในการบริจาคกล่องนมที่ใช้แล้ว เพื่อสร้างอุปกรณ์การเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ให้กับโรงเรียนตามชายแดน ซึ่งเพศหญิงให้ความร่วมมือกับกิจกรรมครั้งนี้มาก มีการบริจาคกันถึงคนละ 2,000 กว่ากล่อง ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าให้กับของที่เปล่าประโยชน์ซึ่งอยู่ภายในบ้าน ในขณะที่เดียวกันเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับเพศหญิงด้วยในอีกทางหนึ่ง โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้เป็นอย่างดี

ทางรายการผู้หญิงถึงผู้หญิงมีการจัดกิจกรรมเช่นกัน โดยนำเรื่องงานบ้านที่ถูกมองว่าด้อยค่า เช่น งานเย็บปักถักร้อย มาแปรเปลี่ยนให้กลายเป็นพลังหญิงในการเย็บเต้านมเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ต้องถูกตัดทิ้ง ซึ่งเพศหญิงให้การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเป็นอย่างดีเช่นกัน

จากกิจกรรมข้างต้นนอกจากช่วยในการเพิ่มคุณค่าของเพศหญิงแล้ว ยังถือเป็นการต่อสู้ของผู้หญิงอีกด้วย โดยในโลกความเป็นจริงนั้น ผู้หญิงเป็นผู้ตามและผู้ชายเป็นผู้นำ แต่ในพื้นที่สาธารณะสำหรับสตรี ผู้หญิงกลายเป็นผู้นำที่สำคัญ โดยผู้ชายเป็นเพียงผู้ตามเท่านั้น เช่น ช่วยเก็บกล่องนม หรือช่วยตวงลูกบดลงถุงผ้าเพื่อใช้เย็บเต้านม ซึ่งโดยปกติผู้ชายจะไม่ทำ ถือเป็นการต่อสู้ที่ประสบความสำเร็จของผู้หญิงถึงแม้พื้นที่แห่งนี้จะเป็นเพียงโลกจินตนาการที่โทรทัศน์สร้างขึ้นซึ่งไม่ใช่ในโลกความเป็นจริงก็ตาม

เห็นได้ว่าในขณะที่ Habermas สนใจในเรื่องการพูดคุยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่ในพื้นที่ของรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีกลับสนใจประเด็นของ Women issue ผ่านกิจกรรมเย็บเต้านม ช่วยภัยมะเร็ง ซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกละเลยจากสังคม ผู้หญิงจึงรวมพลังกันขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์ต่อตัวผู้หญิงเอง เห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมนี้ไม่พบในรายการเล่าข่าวทั่วไปเลย

ทั้งนี้ Habermas สนใจการใช้เหตุผลในพื้นที่สาธารณะเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่การใช้พื้นที่สาธารณะของเพศหญิงเป็นการแสดงอารมณ์มากกว่าเหตุผล ถือเป็นการต่อสู้ของเพศหญิงในการนำอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในพื้นที่แห่งนี้มากขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีเป็นพื้นที่สาธารณะได้อย่างครบถ้วนตามทัศนะของ Habermas และผู้หญิงได้ใช้พื้นที่แห่งนี้ในการต่อสู้เพื่อสร้างคุณค่าในแบบฉบับความเป็นหญิง และเป็นการรวมพลังผู้หญิงเพื่อสร้างสรรคซึ่งที่มีประโยชน์กับผู้หญิงต่อไป

2. การประกอบสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

พฤติกรรมการแสดงออกของผู้หญิงมักได้รับถ่ายทอดมาจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ เห็นได้ว่าความเป็นตัวตนของผู้หญิงไม่ได้เป็นสิ่งที่ผู้หญิงเลือกเองแต่เกิดจากการประกอบสร้างทางสังคม ดังวลีสำคัญที่ เดอร์ โบวัวร์ นักสตรีนิยม เขียนในหนังสือ "The Second Sex" ไว้ว่า "คนเราไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิงหรอก แต่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาในภายหลัง" (one is not born a woman but becomes one) (กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน, 2551: 606)

ทั้งนี้ มีแนวคิดความเชื่อของสาระนิยม (Essentialism) ที่ว่าเพศเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติร้อยเปอร์เซ็นต์ และเป็นผลพวงมาจากแรงขับ (drives) ที่ตายตัวและติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสังคมซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ทำให้เพศกรรมของชายและหญิงมีความแตกต่างกัน (กิตติ กัมมัย และวิลาสินี พิพิธกุล, 2542: 28-32) โดยมีแนวคิดในด้านแบบแผนพฤติกรรมของเพศชายและหญิงภายใต้สังคมระบบพ่อเป็นใหญ่ โดยผู้ชายถูกมองว่าที่แข็งแรง เป็นอิสระ ไม่ใช้อารมณ์มาก ไม่มีอคติ ไม่ถูกครอบงำง่าย มีเหตุผล แข็งแกร่ง ตัดสินใจฉับไวและมีความเชื่อมั่นในตนเองเหมาะกับการอยู่ในโลกสาธารณะ ในขณะที่ผู้หญิงถูกมองว่า เป็นเพศที่มีอารมณ์อ่อนไหว ไร้เหตุผล อ่อนแอ รู้สึกเจ็บปวดง่าย มีความลำบากในการตัดสินใจ ขาดความมั่นใจในตัวเองและต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นเสมอเหมาะกับการอยู่ภายในบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 101, 2549: 480; พรพิไล ถมังรักษ์สัตว์, 2539: 4)

ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี จึงเป็นพื้นที่หนึ่งซึ่งสะท้อนความเป็นตัวตนของผู้หญิงได้อย่างดีโดยการแสดงความเป็นตัวตนในพื้นที่สาธารณะนี้เพศหญิงเป็นผู้สร้างหรือกำหนดความเป็นผู้หญิงด้วยตนเอง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงแยกการอภิปรายออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

- 2.1 การสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป
- 2.2 การสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

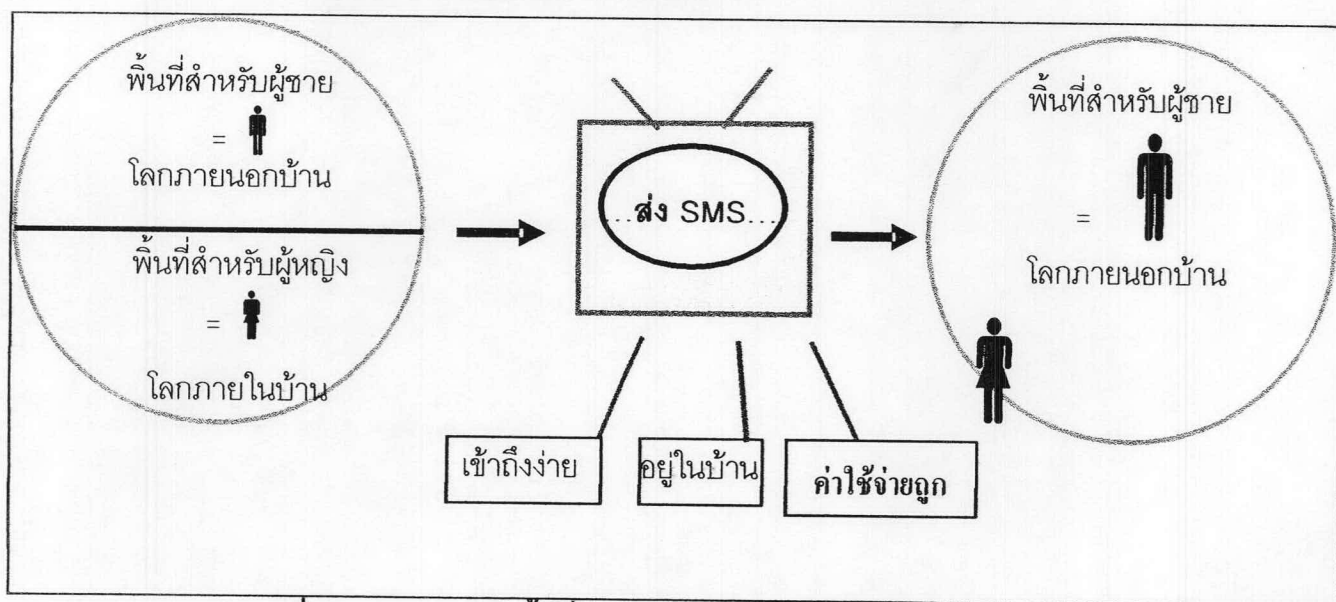
2.1 การสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป

เนื้อหาในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้นเป็นประเด็นโลกภายนอกซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ชาย ดังนั้นอำนาจในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่แห่งนี้จึงตกเป็นของผู้ชาย จากข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพพบว่าเพศหญิงมีส่วนร่วมต่อการพื้นที่สาธารณะแห่งนี้เป็นจำนวนที่น้อยกว่าเพศชายไม่มากนัก โดยการแสดงความคิดเห็นทาง SMS ต่อประเด็นโลกภายนอกมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการเมือง

อีกทั้งเพศหญิงมีการนำเสนอประเด็นและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อระบบเลือกตั้ง การเมืองและผู้นำ สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบสร้างใหม่ของผู้หญิงต่อการแสดงความเป็นตัวตน ให้สังคมได้รับรู้ ซึ่งคัดค้านแนวคิดเดิมที่ว่า การมีส่วนร่วมในด้านเศรษฐกิจและการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชายเท่านั้น

นอกจากนี้เพศหญิงยังเป็นผู้เปิดประเด็นในเนื้อหาโลกภายนอก โดยนำเรื่องใกล้ตัวมา นำเสนอ เช่น เรื่องราคาผัก แสดงให้เห็นว่าในขณะเดียวกันผู้หญิงได้ต่อยอดคุณค่าของความเป็นแม่บ้านให้สังคมได้รับรู้ และนำคุณค่านี้นำมาใช้ในการต่อสู้เพื่อสร้างความเป็นอำนาจในการใช้พื้นที่ของผู้ชาย ทั้งนี้แม้การสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไป นั้นมีวิธีการสื่อสารที่เลียนแบบเนื้อหา SMS ของผู้ชายก็ตาม แต่นั่นแสดงถึงความพยายามของผู้หญิงในการเปลี่ยนสถานะจากผู้ไม่เกี่ยวข้อง ให้กลายเป็นผู้ตามติดชิดขอบเวที และกำลังพยายามก้าวไปสู่บทบาทของสมาชิกแนวหน้าในวงสนทนา ทั้งนี้การเข้าใช้พื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นพื้นที่ของเพศชายนั้น เพศหญิงต้องสวมอัตลักษณ์ความเป็นเพศชายให้มากขึ้น

จากข้างต้นสามารถแสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

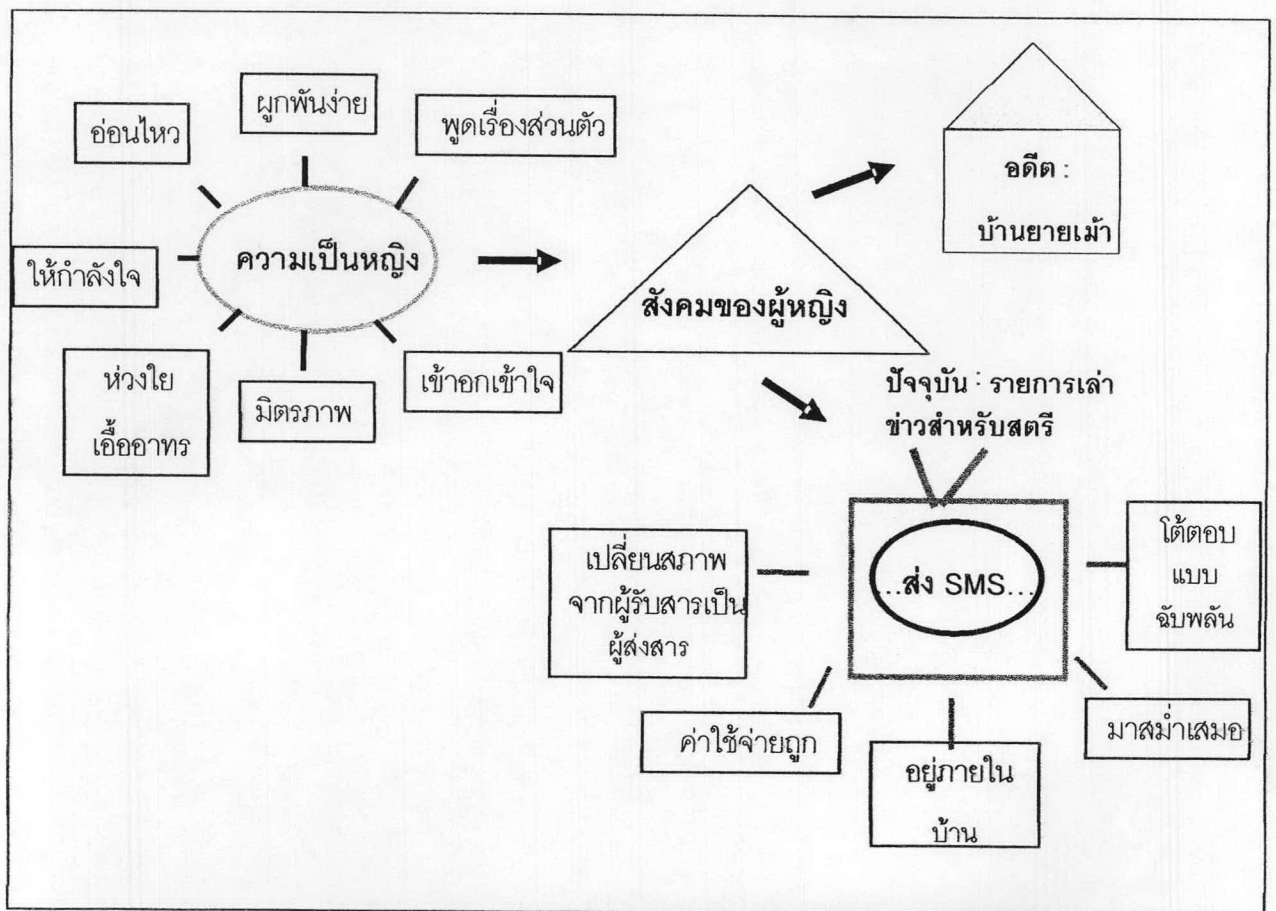
รูปภาพที่ 22 แสดงการใช้พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป

ทั้งนี้การประกอบสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของผู้หญิงผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าว นั้น สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจในการสร้างความหมายใหม่ของตัวตนผู้หญิง ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะความเป็นเมียและแม่เท่านั้น สอดคล้องกับแนวความคิดในการต่อสู้ในเรื่องความหมายและตัวตนของผู้หญิงของกลุ่มสตรีนิยมแนวยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern Feminist)

2.2 การสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

เนื้อหาในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีเป็นเนื้อหาระดับคุณลักษณะส่วนตัวและครอบครัว เช่น ข่าวสุขภาพและความงาม การดูแลลูก เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำเสนอแก่ผู้หญิงซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของรายการ ทำให้อำนาจในการใช้พื้นที่สาธารณะทาง SMS แง่นี้ตกเป็นของผู้หญิง โดยเพศหญิงมักนำเรื่องส่วนตัวมาเป็นประเด็นในการพูดคุยผ่าน SMS หรือแม้แต่การนำปัญหาชีวิตคู่ซึ่งเป็นเรื่องภายในบ้านมาเป็นประเด็นการสนทนา จากข้างต้นเห็นได้ว่า เนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ไม่ได้สร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรูปแบบใหม่ หากแต่แสดงคุณค่าของความเป็นผู้หญิงในแบบฉบับดั้งเดิม คือความเป็นเพศแม่และแม่บ้าน

ทั้งนี้ผู้หญิงในฐานะผู้มีอำนาจ จึงใช้พื้นที่แห่งนี้ในการแสดงการโต้ตอบ แลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างมิตรภาพผ่านเนื้อหา SMS ซึ่งเปรียบเสมือนการจำลองสังคมของผู้หญิงในโลกความเป็นจริงสู่โลกจินตนาการ โดยผ่านทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี สามารถแสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

รูปภาพที่ 23 แสดงการใช้พื้นที่สาธารณะของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี

ทั้งนี้เพศหญิงยังใช้พื้นที่การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี เป็นการสร้างคุณค่าความเป็นผู้หญิงและเป็นกระบอกเสียงบอกเล่าปัญหาของผู้หญิง นับเป็นความพยายามอีกก้าวหนึ่งของเพศหญิงที่จะนำประเด็นปัญหาเรื่องส่วนตัวมาทำให้เป็นปัญหาของคนส่วนรวมโดยการรวมกลุ่มกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่ตนเองได้ประสบเหมือนกัน เพื่อให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไข

อาจกล่าวสรุปได้ว่าการประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเพศหญิงผ่านเนื้อหา SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น เพื่อถอดถอนแนวความคิดดั้งเดิมในการแบ่งแยกเพศกับการใช้พื้นที่และเป็นการแสดงอำนาจในพื้นที่ที่ผู้หญิงถูกจำกัดอำนาจนั้น และเพศหญิงใช้คุณค่าในความเป็นแม่บ้าน ต่อสู้ในการใช้อำนาจในพื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นเพศชายสูง โดยนำเรื่องใกล้ตัว เช่น ราคาผัก มาใช้ในการเปิดประเด็น

ในขณะเดียวกันในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงมีอำนาจอย่างเต็มที่ เพศหญิงจะนำเสนอความเป็นตัวตนของเพศหญิง ผ่านการสนทนาทางเนื้อหา SMS เพื่อสร้างสังคม และเป็นศูนย์กลางที่เอื้อประโยชน์ของผู้หญิงต่อไป

จากข้อมูลการสร้างความเป็นตัวตนของเพศหญิงผ่าน SMS ในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีข้างต้น สามารถแยกเป็นประเด็นในการอภิปรายได้ดังนี้

- **ความเป็นตัวตนของผู้หญิงกับแนวคิดสาระนิยม (Essentialism) : อำนาจในการนิยามหรือสร้างความหมาย**

จากแนวคิดความเชื่อของสาระนิยม (Essentialism) ที่ว่าเพศเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติร้อยเปอร์เซ็นต์ และเป็นผลพวงมาจากแรงขับ (drives) ที่ตายตัวและติดตัวมาแต่กำเนิด (กิตติ กัมภัย และวิลาสินี พิพิธกุล, 2542: 28-32) แสดงให้เห็นว่าแนวคิดสาระนิยมเชื่อในเรื่องความเป็นผู้หญิงและผู้ชายที่ต่างกัน โดยมีการแสดงแบบแผนพฤติกรรมที่ตายตัว “ผู้หญิงก็ยังคงเป็นผู้หญิงอยู่วันยังค่ำ”

จากข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดในด้านแบบแผนพฤติกรรมของเพศชายและหญิงภายใต้สังคมระบบพ่อเป็นใหญ่ โดยผู้ชายถูกมองว่าที่แข็งแรง เป็นอิสระ ไม่ใช่อารมณ์มาก ไม่มีอคติ ไม่ถูกครอบงำง่าย มีเหตุผล แข็งแกร่ง ตัดสินใจฉับไวและมีความเชื่อมั่นในตนเองเหมาะกับการอยู่ในโลกสาธารณะ ในขณะที่ผู้หญิงถูกมองว่า เป็นเพศที่มีอารมณ์อ่อนไหว ไร้เหตุผล อ่อนแอ รู้สึกเจ็บปวดง่าย มีความลำบากในการตัดสินใจ ขาดความมั่นใจในตัวเองและต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นเสมอเหมาะกับการอยู่ภายในบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 101, 2549: 480; พรพิไล ถ่มังรักษ์สัตว์, 2539: 4)

ทั้งนี้จากการศึกษาการสื่อสารของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไป กลับปฏิเสธแนวคิด Essentialism อย่างสิ้นเชิง โดยการสื่อสารของเพศหญิงทาง SMS นั้นมีทั้งการแสดงความเป็นเพศหญิงและเพศชาย ขึ้นอยู่กับประเด็นข่าวที่เพศหญิงนำมาแสดงความคิดเห็น แสดงว่าความเป็นตัวตนของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทั่วไปนั้น ไม่ได้มีอัตลักษณ์ในการสื่อสารเพียงอย่างเดียวหรือคงที่ตามแนวความคิดของสภะนิยมเท่านั้น แต่เพศหญิงกลับมีอัตลักษณ์ในการสื่อสารแบบเพศชาย เช่น การใช้คำสบถ ทั้งนี้การเลือกใช้อัตลักษณ์การสื่อสารของเพศหญิงในพื้นที่สาธารณะ เพศหญิงจะมีการเลือกสรรอย่างมีกละเทศตามเพศเจ้าของพื้นที่ เช่นในรายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งนำเสนอเนื้อหาประเด็นโลกภายนอกเป็นหลัก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สาธารณะที่เอื้อต่อการใช้พื้นที่ของผู้ชาย เพศหญิงในฐานะผู้มาเยือนนั้นจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้น โดยการแสดงความเป็นชายหรือเลียนแบบเพศชายผ่านการใช้ภาษา เช่น การใช้คำสบถ การให้ความสนใจต่อประเด็นการเมือง ในการแสดงความคิดเห็นและละทิ้งความเป็นเพศหญิง เช่น การแสดงความอ่อนโยน เรื่องความบันเทิงทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของเจ้าของพื้นที่และทำให้เกิดการยอมรับ

ในขณะเดียวกันเมื่อพื้นที่สาธารณะที่เปิดให้ผู้หญิงเข้ามาใช้โดยเฉพาะ เช่นในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีที่ทั้งชื่อและเนื้อหาที่นำมาเสนอเกี่ยวข้องกับสตรีเป็นส่วนมาก เพศหญิงจะใส่อัตลักษณ์การสื่อสารแบบผู้หญิงอย่างเต็มที่ในการสื่อสาร และกล้าที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพราะพื้นที่แห่งนี้พวกเธอคือเจ้าของอย่างเต็มตัว โดยเพศหญิงจะดอกย้ำความเป็นตัวตนของผู้หญิงในแง่บวกเข้าไปในการสื่อสารผ่านการใช้ภาษา เช่น การให้กำลังใจ การแสดงความอ่อนโยน เห็นอกเห็นใจ และการแสดงความเป็นมิตรกับผู้อื่น เล็กแกล้งความคิดเห็นในแบบแม่และแม่บ้าน เช่นการคุยเรื่องลูก ปรีกษาเรื่องสามีเป็นต้น

นอกจากการเลือนไหลของอัตลักษณ์การสื่อสารของเพศหญิงที่สลับไปมาระหว่าง รายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีแล้วนั้น ภายในรายการเล่าข่าวทั่วไปยังมีการ เลือนไหลของอัตลักษณ์นี้อีกด้วย โดยเพศหญิงจะแสดงความคิดเห็นที่มีความเป็นชายมากใน เนื้อหาข่าวหนักซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ชาย เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ กีฬา แต่ในเนื้อหาข่าวกลาง เช่น การรายงานสภาพอากาศหรือข่าวเบา เช่น บุคคลและวงการบันเทิง เพศหญิงจะแสดง ความเป็นผู้หญิงมากกว่าเช่นการแสดงความรู้สึกอ่อนไหว ความเป็นห่วงเป็นใยและการให้กำลังใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์การสื่อสารในการแสดงความเป็นตัวตนของเพศหญิงสามารถเลือน ไหลได้อย่างไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับกาลเทศะและความเหมาะสมของเพศผู้เป็นเจ้าของพื้นที่นั้น

จากการอภิปรายข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มสตรีนิยมแนวยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern Feminism) ที่สนใจการให้นิยามและการให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ เช่น การให้นิยามความเป็นหญิง และเพศกรรม ดังนั้นเมื่อผู้หญิงมีอำนาจในการสร้างความเป็น ตัวตนด้านอัตลักษณ์การสื่อสาร เพศหญิงจึงให้คำนิยามความเป็นหญิงที่ฉีกกฎจากที่แนวคิดสาระ นิยม (Essentialism) ได้กำหนดไว้

- **ความเป็นตัวตนของผู้หญิงในฐานะผู้ส่งสาร: อำนาจในการสร้างความรู้หรือ ความจริง**

จากการเปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการเล่าข่าวทาง โทรทัศน์ผู้หญิงในฐานะผู้ชมทางบ้านจึงได้เลื่อนขั้นจากผู้รับสารเป็นผู้ส่งสาร เป็นการเปลี่ยน บทบาทของผู้หญิงจากผู้ชมที่ไม่มีบทบาทในรายการ เข้าสู่บทบาทใหม่ในการเป็นผู้มีสิทธิ์มีเสียง แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆ แม้ในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งเป็นประเด็นโลกภายนอกผู้หญิงจะ มีการแสดงความคิดเห็นที่ไม่เข้าท่าในบางครั้ง แต่นั่นแสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิงในการสร้าง ความเป็นตัวตนของผู้หญิงในรูปแบบใหม่ที่นอกเหนือจากความเป็นแม่และเมีย โดยผ่านการแสดง ความคิดเห็นในประเด็นโลกภายนอกซึ่งผู้หญิงให้ความสนใจต่อเรื่องการเมืองเป็นอย่างมาก เป็น วิธีทางที่ผู้หญิงสร้างความจริงให้สังคมได้รับรู้ว่าผู้หญิงไม่ใช่กบในหลังคาที่เก่งแค่เรื่องในบ้าน เท่านั้น แต่ผู้หญิงยังเก่งเรื่องนอกบ้านผ่านการดูโทรทัศน์และให้ความสนใจจนต้องกระโดดเข้า มาร่วมแสดงความคิดเห็นอีกด้วย จากข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความพยายามของผู้หญิงในการ เขยิบเข้าสู่เวทีสาธารณะในโลกของผู้ชายที่ละก้าว เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำร่วมอย่างเท่าเทียมใน ที่สุด

ทั้งนี้ในรายการเล่าข่าวทั่วไปผู้หญิงเริ่มแสดงบทบาทที่ก้าวหน้ามากขึ้นโดยผู้หญิงเริ่มเปลี่ยนจากผู้ส่งสารที่เป็นผู้ตามหรือเชิงรับ มาเป็นผู้เปิดประเด็นหรือเชิงรุกมากขึ้น โดยเพศหญิงมักนำเรื่องใกล้ตัวหรือภายในบ้านซึ่งเป็นเรื่องที่คุณหญิงถนัดมาใช้ในการแสดงความคิดเห็น เช่น ร้องเรียนราคาผัก ปลา แก๊สที่มีราคาสูง หรือแจ้งเรื่องน้ำประปาไม่ไหล ทำให้เพศหญิงมีบทบาทในฐานะผู้กระทำการ (active) มากขึ้น

ทั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงอำนาจในการสร้างความจริงรูปแบบใหม่ที่ต่างจากแนวคิดในการแบ่งแยกเพศออกเป็นหยินและหยาง โดยผู้ชายถูกนำไปโยงกับ “หยัง” ที่มีลักษณะขยายออก ก้าวรุกออก เรียกร้องต้องการจึงเป็นฝ่ายกระทำ (active) ในขณะที่ผู้หญิงถูกนำไปโยงเข้ากับ “หยิง” ที่มีลักษณะหดถอย เป็นฝ่ายรับจึงเป็นฝ่ายถูกกระทำ (passive) ทั้งนี้จากทฤษฎีเรื่องเพศของอริสโตเติล ทำให้เกิดแนวคิดตามมาว่า ตามธรรมชาติของผู้หญิงซึ่งเป็นผู้ที่มีความเฉื่อยและมักเป็นผู้ถูกกระทำ ผู้หญิงจึงมีความเหมาะสมที่จะตกเป็นเบี้ยล่างของผู้ชายและมีบทบาทเป็นรองในสังคม (กาญจนา แก้วเทพ, 2535: 99-101, 148) และแนวคิดการแบ่งแยกพื้นที่ของหญิงกับชายว่าเนื่องจากงานในบ้านเป็นงานที่ใช้เวลา และไม่มีวันจบสิ้น การจำกัดเช่นนี้ทำให้การจัดการและการตัดสินใจต่อทรัพยากรตกอยู่ในมือของผู้ชายฝ่ายเดียวเท่านั้น ทำให้บทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้หญิงจำกัดอยู่เพียงแค่ฐานะผู้ตาม (passive) เท่านั้น (ธีรนาถ กาญจนอักษร, 2542: 148) จะเห็นได้ว่าในอดีตที่ยังไม่มีพื้นที่ให้ผู้หญิงได้ส่งสาร เมื่อรัฐบาลสั่งขึ้นราคาของกินของผู้หญิงทำได้เพียงแค่นบประปรายกระแปดอยู่หน้าจอกทีวีและปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้จ่ายเงินของตัวเองให้ประหยัดขึ้นเท่านั้น

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งสารนั้น ทำให้ผู้หญิงมีอำนาจที่จะสร้างความจริงให้กับสังคมว่าผู้หญิงไม่ใช่กบในลังคานหรือเป็นผู้ถูกกระทำจากสังคมชายเป็นใหญ่อีกต่อไป แต่ผู้หญิงเป็นผู้ที่มีสิทธิ์มีเสียงและรู้จักคิดทั้งเรื่องนอกบ้านและเรื่องในบ้าน นอกจากการสร้างความเป็นตัวตนใหม่แล้ว ผู้หญิงได้ใช้พื้นที่แห่งนี้ในการสร้างคุณค่าให้กับความเป็นตัวตนดั้งเดิมของผู้หญิง โดยนำประเด็นเรื่องแม่บ้านเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ และใช้ประเด็นนี้ในการต่อสู้เพื่อสร้างอำนาจและเป็นผู้นำในพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าวทั่วไปซึ่งเป็นของเพศชาย

สำหรับในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น การให้นิยามและการให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ เช่น การให้นิยามความเป็นหญิง และเพศกรรม เพศหญิงยังคงแสดงความเป็นตัวตนของความเป็นแม่และแม่บ้านอย่างชัดเจนและเพศหญิงได้นำประเด็นปัญหาเรื่องส่วนตัว เช่น การถูกสามีทำร้าย หรือสามีเจ้าชู้ เข้าสู่พื้นที่สาธารณะ ซึ่งมีเสียงจากเพศหญิงอีกหลายคนที่ประสบปัญหาเดียวกันมาร่วมแบ่งปันความรู้สึก ทำให้เรื่องส่วนตัวนี้กลายเป็นเรื่องส่วนรวม นับได้ว่าพื้นที่แห่งนี้เพศหญิงใช้เป็นอำนาจในการเป็นกระบอกเสียงเพื่อสร้างความจริงให้สังคมได้รับรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหา

ทั้งนี้การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้เป็นผู้ส่งสารนั้นเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้โทรทัศน์ของผู้หญิงในอีกทางหนึ่ง กล่าวคือ ในอดีตผู้หญิงชมโทรทัศน์เพื่อนำเรื่องโลกภายนอกมาให้ตนเองได้ทราบความจริงที่เกิดขึ้น แต่เมื่อปัจจุบันที่ผู้หญิงมีพื้นที่และมีอำนาจในการส่งสาร ผู้หญิงจะใช้โทรทัศน์มือถือเป็นเครื่องมือเพื่อนำเรื่องส่วนตัวมาให้โลกภายนอกได้ทราบความจริงที่เกิดขึ้น

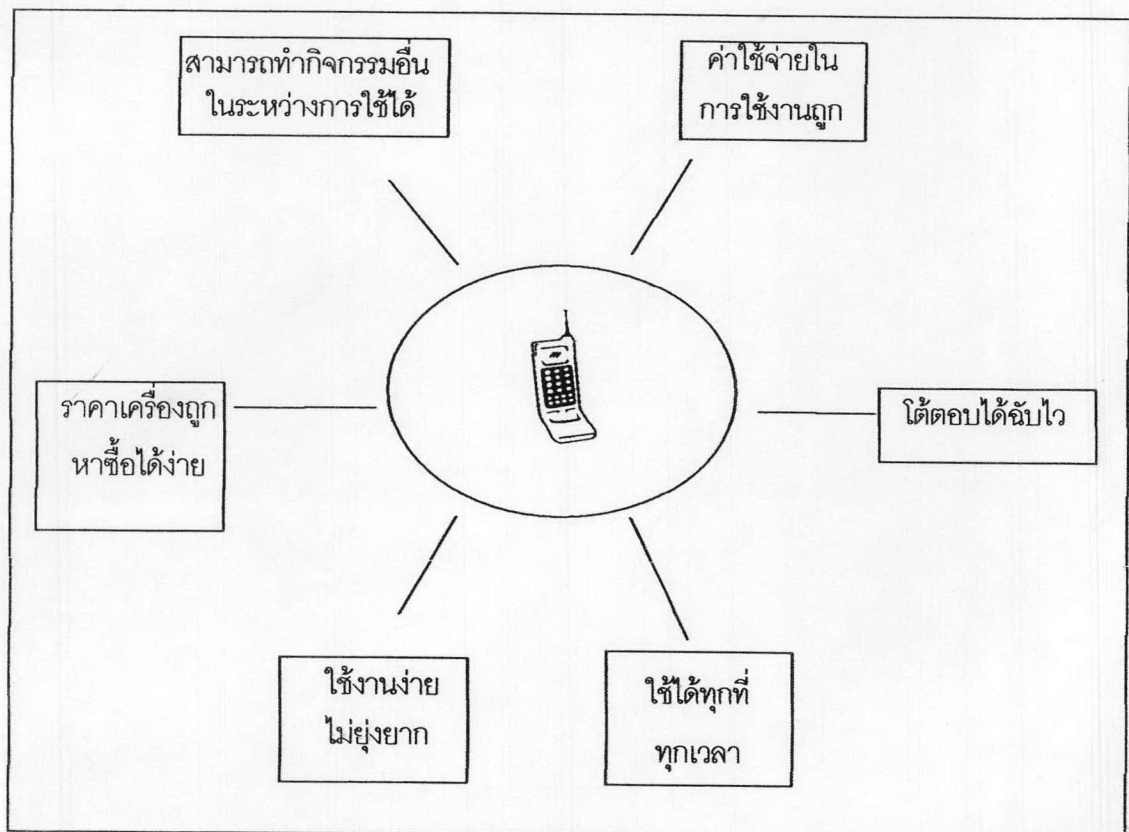
จากข้างต้นนับเป็นความพยายามในการต่อสู้ของผู้หญิง เพื่อสร้างอัตลักษณ์หรือความจริงเกี่ยวกับผู้หญิงแบบใหม่บนโลกไซเบอร์โดยเฉพาะรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีที่สร้างแนวร่วมระหว่างผู้หญิงด้วยกัน โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนข้อมูล และร่วมทำกิจกรรมที่ทางรายการได้จัดขึ้น เพื่อให้ผู้หญิงก้าวขึ้นมาสู่ผู้มีบทบาททางสังคม มิใช่ผู้คล้อยตามหรือผู้บริโภคนอกต่อไป ซึ่งลักษณะการรวมกันเพื่อการต่อสู้เช่นนี้คล้ายกับเครือข่าย “cybergrrt-ism” (วิลลาซีนี พิพิธกุล, 2544: 261-266) ซึ่งผู้หญิงสร้างแนวร่วมต่อสู้ในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่บนโลกอินเทอร์เน็ต และต่อต้านลักษณะความเป็นใหญ่ของผู้ชาย

แม้ความพยายามนี้จะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการต่อสู้ และเป็นเพียงเสียงรอสายเท่านั้น แต่ผู้หญิงก็มีความหวังว่าสักวันจะมีผู้รับสาย ที่ตระหนักถึงคุณค่าในความเป็นหญิงและเข้าใจในสิ่งที่ผู้หญิงต้องการมากขึ้น

3. เทคโนโลยีกับการใช้พื้นที่สาธารณะของเพศหญิง

เนื่องด้วยสังคมปัจจุบันมีการดำรงชีวิตอยู่อย่างปัจเจกและมีการอพยพย้ายถิ่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเกิดจากระบบทุนนิยม ทำให้การรวมกลุ่มทางสังคมหาได้ยากกว่าเมื่อก่อน และเกิดการแยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวมากขึ้นในสังคมไทยและทำให้การรวมกลุ่มเพื่อปฏิสัมพันธ์กันลดลง พื้นที่สาธารณะทางสังคมจึงน้อยลงกว่าในอดีตและโดยมากเป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มเพื่อความบันเทิง เช่น ห้างสรรพสินค้า (การบุญญา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2551: 380) ดังนั้นเมื่อโทรทัศน์ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การส่ง SMS ทางโทรศัพท์มือถือ มาใช้ในรายการเล่าข่าวเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น จึงพบว่าผู้ชมทางบ้านให้ความสนใจและการมีส่วนร่วมอย่างมาก ต่อการรับบทบาทใหม่จากผู้ส่งสารเป็นผู้รับสาร

ทั้งนี้ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือได้กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ของการดำรงในชีวิตประจำวัน ซึ่งโทรศัพท์มือถือมีคุณสมบัติดังนี้

(อ้างอิงจากรูปภาพที่ 15 แสดงคุณลักษณะของโทรศัพท์มือถือ)

จากข้างต้น พบว่าโทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำให้ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและระยะทางในการสื่อสารหมดลงไปได้ สามารถโต้ตอบได้อย่างฉับไว เสียค่าใช้จ่ายน้อย สามารถกระทำได้แม้จะอยู่ภายในบ้านหรือทำงานบ้าน และเป็นเทคโนโลยีที่ใช้งานง่ายไม่ยุ่งยาก และผู้หญิงมีความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยีนี้เพราะเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน ทำให้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการพาผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะการได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะโดยที่ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องออกไปภายนอกบ้าน อีกทั้งโทรศัพท์เป็นเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ดูจะเป็นที่คุ้นเคยของผู้หญิงมากที่สุด เพราะผู้หญิงเป็นศูนย์กลางของครอบครัวในการเชื่อมต่อกับสมาชิกคนอื่นๆ (วิลาสินี พิพิษฐกุล, 2544: 239-240, 260)

นอกจากนี้การเปิดพื้นที่สาธารณะในรายการโทรทัศน์เป็นส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเข้าร่วมของผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะอีกด้วยโดยโทรทัศน์เป็นเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย อยู่ภายในบ้าน และสามารถทำกิจกรรมอย่างอื่นไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้หญิงใช้การแสดงความคิดเห็นทาง SMS ผ่านรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์นี้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้เพื่อสร้างความเป็นตัวตนของผู้หญิงที่นอกเหนือจากบทบาทของแม่และภรรยา สร้างความจริงกับสังคมว่าผู้หญิงไม่ได้เป็นแค่ผู้ตามหรือผู้ถูกกระทำอีกต่อไป และเป็นกระบอกเสียงของผู้หญิงในการทำเรื่องส่วนตัวให้กลายเป็นเรื่องส่วนรวม เพื่อให้สังคมได้รับทราบถึงปัญหาและเห็นคุณค่าของผู้หญิงมากขึ้น

การเอื้อประโยชน์ของผู้หญิงต่อการใช้เทคโนโลยีการส่ง SMS ทางโทรศัพท์มือถือ เพื่อมีส่วนร่วมในพื้นที่สาธารณะในรายการเล่าข่าว พบว่า เทคโนโลยีนั้นต้องเป็นเทคโนโลยีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย (population) และเริ่มกลายเป็นเทคโนโลยีที่ทุกคนชั้นรู้จักเป็นอย่างดี ผู้หญิงจึงสามารถใช้เทคโนโลยีนี้ได้อย่างคล่องแคล่วมากขึ้น อีกทั้งจากการศึกษาของผู้วิจัยในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 30 พฤศจิกายน 2551 พบว่าเพศหญิงที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทาง SMS โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุวัยรุ่น - วัย 40 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้และความสามารถที่ใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือได้ดีกว่าวัยอื่น สังเกตได้จากการตั้งชื่อ SMS ของเพศหญิง เช่นคุณแม่่มือใหม่

ทั้งนี้ผู้หญิงยังใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทาง SMS เปลี่ยนพื้นที่สำหรับการพูดคุยทางรายการเล่าข่าวให้กลายเป็นศูนย์กลางของผู้หญิง ซึ่งเต็มไปด้วยมิตรภาพ การให้กำลังใจ ความเอื้ออาทรและความเข้าอกเข้าใจ ทดแทนสังคมในชีวิตจริงที่ขาดหายไป สอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่า "รายการคุยข่าวช่วยทดแทนชีวิตดั้งเดิมที่คุ้นเคย อย่าง วัฒนธรรมสมาชิกแฟนซึ่งหาได้ยากมากในสังคมทุกวันนี้ โดยเฉพาะสังคมเมือง ที่กิจกรรมการไปร้านกาแฟนั่งอ่านข่าวคุยกันได้หายไป แต่รูปแบบรายการคุยข่าวซึ่งอ่านไปวิจารณ์ไป ได้ตอบสนองต่อรสชาติการเสพข้อมูลแบบเดิม และยังมี SMS แสดงความคิดเห็นได้ มันทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงเสมือน" (สุภาพร โพธิ์แก้ว, นิตยสาร Positioning Magazine : กันยายน 2548)

จากข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือเข้าสู่พื้นที่สาธารณะนั้นแสดงให้เห็นถึงทักษะในอีกขั้นหนึ่งของเพศหญิงที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้ และการแสดงความคิดเห็นผ่าน SMS ในรายการเล่าข่าวทั้ง 2 ประเภทนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าสังคมไม่สามารถจำกัดผู้หญิงเป็นนางก้นครัวได้อีกต่อไป โดยผู้หญิงมีอาวุธคือการสื่อสารทาง SMS ในรายการเล่าข่าวเป็นส่วนสำคัญในการสร้างคุณค่าและอำนาจให้กับตนเอง

4. วันวานและวันนี้กับการพัฒนารายการโทรทัศน์สำหรับสตรี

จากงานวิจัยของปัญญา รักแตงาม (2538) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีปี 2537 และงานวิจัยของพิมพ์ประกาย ไชยมลลา (2545) ศึกษาเรื่องบทบาทของรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีกับการพัฒนาสตรีไทย พบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2545 เป็นรายการวาไรตี้ที่นำเสนอเนื้อหาแบบนิตยสารสำหรับสตรีที่มีความทันสมัย นำเสนอโดยพิธีกรในแต่ละช่วง จากการศึกษาของผู้วิจัยในรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีในปี พ.ศ. 2551 สามารถเปรียบเทียบกับรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในปี 2537 และปี พ.ศ. 2545 ได้ดังนี้

4.1 ประเด็นร่วม

1. เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับสตรีและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีเน้นการนำเสนอเนื้อหาที่มีสาระประโยชน์ ความบันเทิงสำหรับผู้หญิงทั้งที่เป็นแม่บ้านและผู้หญิงทำงานนอกบ้าน โดยเน้นในการนำเสนอเรื่องสุขภาพและความงามเช่นเดียวกัน อีกทั้งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้น เนื้อหาที่พบได้น้อยในรายการสตรี คือ ด้านสิทธิ ความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย และการป้องกันตัวเอง ทั้งที่รายการสตรีและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น ผลิตขึ้นเพื่อผู้หญิงโดยเฉพาะ แม้จะมีความพยายามนำความรู้เรื่องกฎหมายมานำเสนอในรายการผู้หญิงถึงผู้หญิง แต่การนำเสนอ นั้นยังเป็นเรื่องกฎหมายรอบตัว ที่สามารถใช้ได้กับเพศหญิงและเพศชาย ทำให้เห็นว่าวันวานและวันนี้ของรายการโทรทัศน์สำหรับสตรียังคงตอกย้ำความเป็นแม่และเมียให้กับผู้หญิงทุกยุคทุกสมัย

2. การนำเสนอเนื้อหาในรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีมีกลุ่มเป้าหมายที่เหมือนกัน คือ กลุ่มสตรีชนชั้นกลาง แต่มีความแตกต่างกันคือ ผู้ชมรายการในอดีตเป็นเพียงรับรู้ภาพผู้หญิงชนชั้นกลางผ่านเนื้อหาที่ทางรายการนำเสนอ แต่ในปี พ.ศ. 2551 เพศหญิงเป็นผู้กำหนดภาพความเป็นชนชั้นกลางเองผ่านการแสดงความคิดเห็นทาง SMS ในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

4.2 ประเด็นต่าง

1. แม้รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมีการนำเสนอเนื้อหาที่ตอกย้ำความเป็นแม่และเมียเหมือนในอดีต แต่ก็ เป็นแม่และเมียยุคใหม่ที่ใส่ใจเรื่องเทคโนโลยี และละทิ้งความเป็นแม่บ้านแม่เรือนหรือแจ่วประจำบ้านในแบบเก่าๆทิ้งไป โดยไม่พบประเด็นเรื่องงานบ้านงานเรือนในเนื้อหาของรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีทั้ง 2 รายการเท่าใดนัก

2. รายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมีการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในรายการมากกว่า รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในรูปแบบดั้งเดิม โดยการจัดกิจกรรมของทางรายการและการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงแสดงความคิดเห็นหรือร่วมพูดคุยทาง SMS ซึ่งผู้หญิงใช้เวทีในการมีส่วนร่วมแห่งนี้ เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ สร้างพลังหญิง และใช้เป็นกระบอกเสียงในการเล่าเรื่องส่วนตัวให้สังคมได้รับรู้ เพื่อทำให้เป็นปัญหาส่วนรวมที่รอวันแก้ไขต่อไป

3. รูปแบบของรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมีการพัฒนามาจากรายการเล่าข่าวทั่วไป ซึ่งการนำข่าวสารจากเนื้อหาในนิตยสารต่างๆทั้งในและต่างประเทศ เป็นการหลีกเลี่ยงจากความจำเจของรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในวันวาน ที่มีความซ้ำซาก จำเจ และดูจืดชืด ทั้งนี้ การพัฒนารายการสำหรับสตรีให้ดูน่าสนใจมากขึ้นนั้น โดยมีการปรับเปลี่ยนการนำเสนอเนื้อหาจากเดิมในปี พ.ศ. 2537 – 2545 ที่มีการเสนอเนื้อหาโดยแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการในฐานะผู้รู้ พัฒนามาสู่อปี พ.ศ. 2551 ที่มีการใช้เทคนิคการเล่าข่าวแบบผู้ชายและการใส่ประเด็นข่าวที่มีความเป็นสาระมาช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับรายการ แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้อีกด้านหนึ่งเพื่อการปรับเปลี่ยนมุมมองต่อรายการและภาพลักษณ์ของผู้หญิงในยุคปัจจุบัน

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล เป็นช่วงที่เหตุการณ์บ้านเมืองไม่สงบ และการแบ่งแยกฝ่าย ทำให้รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้งดการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นผ่านรายการเป็นระยะเวลานานและเปิดโอกาสเพียงเดือนละ 5 วันเท่านั้น ซึ่งรายการทั้ง 2 รายการนี้มีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความน่าสนใจต่อการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

2. เนื่องด้วยธรรมชาติของเทคโนโลยีการส่ง SMS ผ่านรายการเล่าข่าวที่ผู้ส่งสารไม่จำเป็นต้องรู้จักหรือเห็นหน้ากัน ทำให้มีปริมาณของ SMS ที่ไม่สามารถระบุเพศเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่สำรวจได้มีความคลาดเคลื่อน

ข้อเสนอแนะ

- จากการศึกษาที่พบว่าสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการสร้างพื้นที่สาธารณะได้ จึงมีความน่าสนใจหากสื่อมวลชนจะสร้างพื้นที่สาธารณะนี้ต่อกลุ่มอื่นๆที่ไม่ได้รับความเท่าเทียมทางสังคมหรือไม่มีอำนาจทางสังคม เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ ได้มีโอกาสส่งสารหรือแสดงความคิดเห็นของตนสู่สาธารณชน
- จากเนื้อหา SMS ของเพศหญิงในรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ ทำให้เห็นถึงประเด็นความสนใจของผู้หญิงที่อยู่นอกเหนือจากพื้นที่ในบ้านที่สังคมกำหนด และนำไปพัฒนาต่อด้านประเด็นข่าวที่จะนำเสนอในรายการเพื่อให้เหมาะสม และตอบสนองต่อผู้ชมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้จัดทำรายการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มความใส่ใจต่อประเด็นปัญหาที่นำเสนอทาง SMS และติดตามประเด็น SMS ที่น่าสนใจมานำเสนอในประเด็นข่าวแก่สังคมต่อไป
- จากการศึกษาเนื้อหา SMS ของรายการเล่าข่าวทั้งสองประเภท พบว่าในรายการผู้หญิงถึงผู้หญิง ซึ่งเป็นรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีนั้น มีเนื้อหา SMS ของเพศชายจำนวนไม่น้อยที่ร่วมแสดงความคิดเห็นทางรายการ ทั้งนี้เพศชายที่ส่ง SMS เข้ามานั้นเป็นคนเดียวกับที่ส่งเนื้อหาในรายการเล่าข่าวด้วยเช่นกัน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าวิธีการแสดงความคิดเห็นของเพศชายในรายการเล่าข่าวทั่วไปและรายการเล่าข่าวสำหรับสตรีมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และเพศชายจะมีวิธีการสื่อสารแบบใดในพื้นที่ที่ผู้หญิงมีอำนาจในการใช้พื้นที่นั้น